Рік III. Ціна цього подвійного числа 40 с. Львів, 5. травня 1929. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 18-19

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм. „ПРАВДА“
Львів, вул. Кльоновича ч. 8. II. пов.
Телефон 4—48,

ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 10 зол. Піврічно 5 зол. Чвертьрічно 2 зол. 50 сот. Місячно 1 зол
За кордоном: Річно 2 амер. доляри або їх рівновартість.
Поодиноке число коштує 20 сот.

Там де Христос за нас терпів!

Гетсеманський город на Оливній горі, де почалися страсти Господа нашого Ісуса Христа.

ВЕЛИКДЕНЬ

Дзвони, дзвони, дзвони!
Їх тони
між зелень, між цвіти,
в ліс, у поле, у садок,
в віконцях біленьких хаток
весело, радісно, мило:
„Великдень, Великдень!“
Старі мов діти:
на лицях радість, кров живіще,
за гори, моря десь журба!
Діти поважні, мов старі,
затихла гамірна юрба,
вже ясно їм, хоч і малі ще:
великий день Великдень!
Враз серця всі горі:
Христос воскрес, Христос воскрес!
А сонце золоте зі синяви небес:
„Тільки в правді шлях спасення,
тільки в вірі воскресення“!
А дзвонів радість дзелень, бам-бам —
Народ стежкам Божий храм!

Я. Вільшенко.

Зі Світлим Празником Христового Воскресення всім ВП. Передплатникам, Читачам та Прихильникам „Правди“ Веселих і щасливих свят та многих ласк від Воскресшого желає

РЕДАКЦІЯ.

Христос Воскрес!

Прерадісну вість голосять нині великодні дзвони: Христос Воскрес! На звук їх серце в грудях так могутньо бється, а душу щастя ясне виповняє.

На досвітку благословенного Великого Дня, в якому Спас Христос смерть побідив, на весь хрещений мир небесні радощі спливають.

„Христос Воскрес“ — тремтячим зі зворушення голосом вість подає слуга Божий зперед розступаючихся дверей церковці, Воскресну Утренню розпочинаючи.

Тую прерадісну вість, яку Ангел звістив Мироносицям, при порожнім гробі Воскресшого.

„Христос Воскрес“ — підхоплює море вірних й отся торжественна побідня пісня могутнім хором ударяє ген, під небеса.

„Христос Воскрес гомонять воскресні дзвони. Й воскресною радісною піснею тремтять воздушні простори. Гомонять нею далекі поля й ліси. Шепочуть її первісночки, вихилюючи ніжні головки з холодної землі.

І пливе радісная тая пісня могутньою филею ген у надземські простори, щоб долетіти там, де вічний Великдень царить.

„Сей день, єгоже сотвори Господь, возрадуємся й возвеселимся в онь“.

Всі наші прегарні воскресні богослуження навіяні отсею небесною радістю.

Та чи можуть людські, хоч як полетні й дібрані слова гідно висказати всю радість побіди Спаса над смертю і щастя відкупленої людської душі?

День Христового Воскресення — се день нашої надії.

В день сей, так пребагатий у славу, відриваємося від землі й линемо думками в небесні висоти. Крил до сего злету уділює нам воскресне богослуження.

Христос Воскрес — і ми воскреснемо!

Світлим своїм Воскресенням найсильнійший доказ свого Божества, найтвердшу основу нашої християнської віри дав нам Христос.

Віра в те Воскресення влила в Апостолів і учеників Христових тілько сили, що не лиш самі в найтяжший час переслідувань остали при Христі, але і весь світ здобули для Нього.

Прегарна наша церковна Воскресна Служба пригадує нам благородний, могутній вплив віри на все людство, на всі суспільности світа.

Та на жаль найтяжшим і найчастійшим гріхом нинішних суспільностей є те, що вони намагаються виломити зпід панування Царя Христа, усунути віру з усіх ділянок свойого життя.

Усунули віру з політики. Виповіли їй війну ріжними ложними теоріями — науками. Намагаються викорінити її з родин.

Царем своїм замість Спасителя душ Христа — проголосили мамону, тілесне уживання.

І щож осягнули? Нинішні суспільности, мимо високої культури, мимо подиву гідних поступів у техніці, мимо безлічі винаходів, що повиннібли влекшити земське життя, почуваються нещасними. Чому? Бо хоч запанували всіми добрами землі, самі стали злими, духово й морально недужими, відколи вдивившися в саму природу, відвернули свої очі й серця від її Творця.

Отсе причина ізза якої нині тільки в світі захланности, ложі, ненависти, насилля й зради.

Могутнім гомоном лунають нині воскресні дзвони. Немов взивають:

— Розтуліть уши, заглушені брязкотом мамони і вслухайтеся нині у надземську пісню: Христос Воскрес.

Відірвіть очі від землі й її дібр і зверніть зір у надземські простори. Душею злиньте до Воскресшого. В Ньому спасення, в Ньому щастя.

У кріпкій вірі в Нього і в Його Воскресення — цілющий лік на всі терпіння й недолю людства.

Нехай радість небес ізза світлої побіди Христа над смертю, з могутнім гомоном воскресших дзвонів та зворушливими словами торжественної Воскресної Служби сплине у серця всего українського народу. Нехай небесною росою, що освячує й скріпляє в трудах і хрестах нашого життя стане нам святий сей Великодний час.

А щоби весь український нарід став уповні учасником радости небес у сей Великий день, — відвалім вперед важкий кагробний камінь тріха, невірства й ненависти, в кого він ще досі душу, ранену жалом смерти прилягав.

—o—

Залізнича катастрофа

На залізничім шляху Іркутськ-Чіта в совітській Росії вискочив зі шин особовий поїзд. Шість осіб понесло в тій катастрофі смерть, а девять тяжкі рани. Катастрофу спричив землетрус, наслідком якого зісунувся був залізничий насип.

—o—

Протибольшевицький рух на Україні

До Ромунії прибувають численні збігці зі совітської України. Розказують вони, що на Україні поширюється нагально протибольшевицький рух. В околицях Харкова прийшло до правильної боротьби між узброєними українськими відділами й червоною армією. По обох сторонах важкі страти в убитих і ранених.

Літак пірнув під воду

Двох визначних польських летунів: майор Рихловскі й капітан Павловскі летіли літаком з Дублина через Торунь до Варшави. В дорозі заскочила їх снігова буря так, що мусіли спуститися понад землю, й щоби не заблудити, держалися корита Висли. Несподівано літак на висоті 6 метрів перевернувся в воздусі горі колесами і в одній хвилині пірнув під воду. По пару годинах наспіла поміч і добула з ріки затоплений літак та трупи обох летунів.

—o—

Протирелігійна пропаґанда в школі

Большевицька влада оголосила в урядових „Извєстіях", що в Москві, в середніх школах є ще 42 відсотків вірюючих учнів, що суперечить комуністичним засадам і програмі. Щоби зробити цьому кінець, комісарят освіти виробив нову програму для середніх шкіл, в якій вставлено як головний предмет **протирелігійну пропаґанду.**

Зґаданий розпорядок викликав велике розгорячковання серед батьків.

—o—

Переговори між Малою Антантою і Польщею

Держави М. Антанти та Польща переговорюють в справі знесення пашпортових віз між цими державами.

—o—

СТЕФАН КОВАЛІВ.

ПАСОЧКА

I.

Великодного тижня заблисли хати біленькими стінами, якби в білі сорочки повбиралися; лиш одна маленька хатка край села стояла як сиротина без білої одежини.

В тій хатці жила бідна вдовиця. Попала вона в тяжку слабість і більше жадної помочі не мала, крім семилітного синка, школярика.

Школярик Семенко був дуже добрий синок, і послушний і смирний. Товариші любили його, як рідного брата, а отець духовні і пан учитель любили його, як рідну дитину. А мати то вже за ним пропадала. Він бувало як дівчина і миски помиє і хворосту узбирає на паливо й корови догляне, одним словом усе, на що тільки його слабих сил стане.

А упоравшись із роботою, не відступить від мами. Вона бідна лежить на постелі, а він візьме книжечку та стане читати так гарно і складно, що аж мама радіє.

Так він тепер читав, аж утомився. Наостанку сказав: „Мамо, мамо, позавтра вже Великдень, а ми які свята будемо мати?"

Мати глянула на нього, та рясні сльози покотилися по її лиці, бо жаль стало доброї дитини. По хвилі промовила мати: „Синочку, коби лише Бог дав мені прожити, якось воно буде".

А малому закрутилися сльози в очах. Хотів щось сказати, коли хтось мигнув попід вікна. Семенко вийшов із хати й уздрів свого шкільного товариша Василька, що прибіг його відвідати. Поговоривши дещо зі собою, вийшли оба до хати.

Тут побачив Василько, що в хаті якось сумно, ні вибілено, ні пасок не печуть, ніщо а ніщо не пригадує, що недалеко вже Великдень.

Вийшли хлопці знов на двір, а Василько питає: „Чому у вас нічого не варять, ні печуть?"

„А хтож, каже Семенко, буде варити, коли мама хорі?" Засмутився Семенко та й Василеви жаль його стало.

II.

Прийшов Василько до дому, а майого тоді як раз виймала з печі великодні паски. Василько глянув на паски та й каже: „Мамо, а ви мені спекли пасочку?"

„А дежби я на тебе, дитино, забула? — відповіла мати, — таж ти знаєш, що я всім домашним усе по пасочці печу. Ось і твоя пасочка!"

„А якаж вона гарна! Мамо, я собі таки зараз її візьму!"

„Та куди візьмеш? Я всі до комори занесу, та й твою."

„Ні, мамуню, позвольте, я її сам сховаю, коли вона моя."

„Про мене, візми, лише дивися, щоби нині не їсти, бо то не годиться."

„Ні, мамуню, я не буду їсти."

Взяв Василько свою пасочку, вибіг на двір і дав її Семенкови. „Дарую тобі сю пасочку, сказав, щоби й ви мали свята."

Семенко прибіг урадований до хати й каже: „Не журіться, мамуню, будем і ми мати свята. Подивіться, яку пасочку мені Василько подарував."

Мати зітхнула, зі слезами в очах глянула на святі образи і сказала: „Видиш, сину, що Бог нікого не опускає, хто лише на нього уповає."

До Василькової мами прийшла сусіда й питала, як їй паски вдалися.

Господиня повела її до комори, показала все печиво й додала, що найкрасша паска то Василькова. „Васильку, сказала вона, ану покажи свою пасочку!" Василько почервонів, як бурак, стоїть і словечка не промовить. А коли мати доконче наставала, де пасочка, сказав він, що заніс Семенкови, й розказав, які то бідні люде. „Ви, мамо, не гнівайтеся на мене, закінчив Василько, що я йому свою пасочку подарував."

Мати поцілувала свою добру дитину, навязала цілу скатерть пасок, солонини, ковбас та писанок і післала Васильком бідній вдовиці.

ВСЯ ПИСАНКА ДЛЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ"!

З нагоди Воскресення Христового не зубувайте на писанку для „Рідної Школи"! Нехай кожне Товариство (Кружок „Рідної Школи", Читальня, Луг, Сокіл і т. п.), кожна кооператива, кожне підприємство і кожний Українець та кожна Українка особисто чи гуртом перешлють дар на писанку „Рідній Школі". Сповніть свій обовязок супроти свого молодого покоління й Великого Майбутнього української нації. — Головна Управа „Рідної Школи" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 17. Правди заняло львівське староство ґродське, тому просимо його не реклямувати.

Великодні звичаї в ріжних народів

Пасха або Великдень це були найдавніші й найбільші жидівські свята. Святкували Жиди ці свята на памятку виходу з єгипетської неволі.

Перші християни святкували Великдень разом з жидівською „Пасхою“. Та уже не на памятку визволу Жидів із єгипетської неволі, а на памятку визволу всіх людей із пекольної неволі за первородний гріх, себто на памятку Господнього воскресення, що своїми муками й смертю на хресті вирятував нас від цього гріха.

Та вже в 325 р. по Хр. на Нікейському Соборі установлено теперішний час.

Крім церковного Великодного богослужения ще кожна країна й кожен нарід має свої окремі питомі Великодні звичаї.

Є між цими звичаями й такі, що витворилися вже в християнських часах, та багато задержалося звичаїв ще з часів, коли ці народи не були християнами.

Чомуж воно так, чомуж ці не християнські звичаї задержалися? Перше всего тому, що Великдень святкується весною. А сливе кожен нарід мав свої поганські свята весни. Так що християнський Великдень зійшовся з цим святом. Тим більш, що там святкували пробудження природи по зимовому сні до нового життя, а тут воскресення до життя Спасителя світа. Таке свято весни було й у нашого народу. І з цього свята задержалися у нас весняні ігри: веснянки та гагілки, що їх наша молодь виводить саме на Великдень. Кажуть, що й великодне яйце писанки й крашанки остали з поганських часів. Вони нібито нагадують, що так як із неживого яйця родиться жива птиця, так із мертвого сну природа народжується до нового життя. Однак є й чимало легенд про це, що писанки повстали на спомин Христового воскресення.

Задержалися ці звичаї тому, що нарід був дуже до них привязаний, а що вони не шкодили християнству, ба навіть із часом прибрали християнську закраску, то й так залишилися.

Відсіль цю ріжнородність звичаїв у ріжних народів.

В Німців великодні яйця мають важне місце в народних звичаях і забавах. Там святять разом із яйцями воду й вогонь. В Великий Тиждень був по всій Німеччині звичай давати по церквах вистави з Христових страстей. Тепер цей звичай зберігся тільки в Оберамерґав у горішній Баварії.

В Англії святкують Великдень не більш торжественно, як інші свята. Цесаме можна сказати й про Францію. Зате дуже величаво святкують Великдень ув Еспанії. Тамечки вже від Цвітньої (Шуткової) Неділі починаються релігійні торжества. Увесь страстний тиждень панує смуток. Вуличний рух, торгівля завмирають. У Великий Четвер сама королева відбуває церемонію вмивання ніг. Найторжественіші процесії вулицями відбуваються в Велику Пятницю. В цих процесіях беруть участь усі ремісницькі цехи та інші стоваришення. Із цих найпопулярніша корпорація виробу циґар, що до неї належить сам король. В Римі в Страстну Суботу відправляється велика Служба Божа в Сикстанській Каплиці. Там теж посвячують великодні свічки, а частинно й святочні страви. В Лятеранській церкві відбуваються в цей день хрестини новонавернених.

В Румунії є гарний звичай, що на Великдень багаті пані відвідують тюрми та обдаровують вязнів святочними дарунками. Селянська молодь відбує ігри на сіножатях.

В Греції в перший день Великодня на вулицях веселий святочний настрій. Відбуваються народні забави й танці, як це діється й у нас. На селах ріжуть ягнят і їх кровю мажуть двері в домах.

Словянські народи: українці, білоруси, москалі, поляки святкують Великдень дуже величаво. На свята напікають велику скільксть печива: паски, баби, заставляють стіл мясивом, писанками чи крашанками та іншими стравами й священик благословить це все й по воскресній відправі засідають до їди, при чому насамперед діляться свяченим яйцем. В Росії так на Україні є звичай, що по виході з воскресної відправи всі цілуються, навіть ці, що ворогували зі собою й прощають собі взаїмно провини.

Ріжні є великодні звичаї в ріжних християнських народів та лучить їх усіх одно — це радість із воскресення Христа, радість із перемоги Спасителя над пеклом.

——о——

Арештують за релігію

В Дніпропетровську арештовали большевики сімох професорів педагоґічного інституту під замітом виховування молоді в релігійнім дусі та за посішування з молодою церков. Внедовзі стануть вони перед судом.

Українець на Великодні в Єрусалимі тому 876 літ

Як Українці за Володимира В. 987 р. прийняли християнство й як воно вже у нас закорінилося, як повстали монастирі, тоді без сумніву знаходилися в нас побожні прочани, або як тоді називали їх, паломники, що бажали побачити й поклонитися св. місцям, де жив і ходив та навчав Христос Господь та де терпів муки й смерть за всіх людей. До 1099 р. було ще дуже важко, бо Єрусалим був у руках Арабів ще від 637 р. Араби були магометани й переслідували християн. Та в 1099 р. хрестоносці під проводом Готфрида з Буйону здобули Єрусалим і оснували там королівство. Тоді з усіх християнських країн ішли в Єрусалим і загалом до Святої Землі побожні паломники. Без сумніву чимало йшло тоді й Українців, та перший, що про нього знаємо напевно, як про паломника в Святу Землю, це був печерський ігумен Варлаам. Він ходив у Святу Землю коло 1062 р. Однак перший описав свою подорож і побут у Єрусалимі, щойно ігумен Данило, родом із Чернигівщини. Вибрався він мабуть із початком 1113 р. Ішов не сам, а з товаришами. Деяких із них він називає по імени. Він пише, що з ним були: Новгородці й Кияне Сідеслав Іванкович, Городислав Михалкович, два Кашкичі й багато інших.

Данило не описує всеї своеї подорожі, тільки зачинає оповідання від морської дороги з Царгороду. Він відвідав Єфез, був на острові Кипрі, а відси поплив до Святої Землі. Там пробув він шіснацять місяців у монастирі св. Сави. Про цей побут пише він так: „Я недостойний ігумен Данило прийшовши в Єрусалим, перебув 16 місяців у монастирі св. Сави й відси оглянув я всі святі місця й бачив добре. І що мав зі собою невеличкого добутку й із цього всім давав, що знали добре всі святі місця в місті й поза містом, щоб мені показали все добре. Так і було. І дав мені Бог найти в лаврі св. Сави мужа святого й старого й дуже вченого. І цьому святому мужеви вложив Бог у серце, що полюбив мене дуже, смирного. І це йпоказав мені добре всі місця святі, що є в Єрусалимі й по всій цій землі провів мене добре й до Тиверядського моря й до Тавора й до Назарета й до Вифлеєма. По всіх цих місцях проводив мене й трудився для мене з любови. І багато інших святих місць бачив я, про що скажу потім“.

Описує він вірно все, що бачив, подає багато достовірних відомостей. Такого докладного опису Святої Землі в цих часах не мав ніякий нарід в Европі.

Не будемо переповідати всего його опису, подамо тільки опис Великодня в Єрусалимі, як його відсвяткували там тому 816 літ.

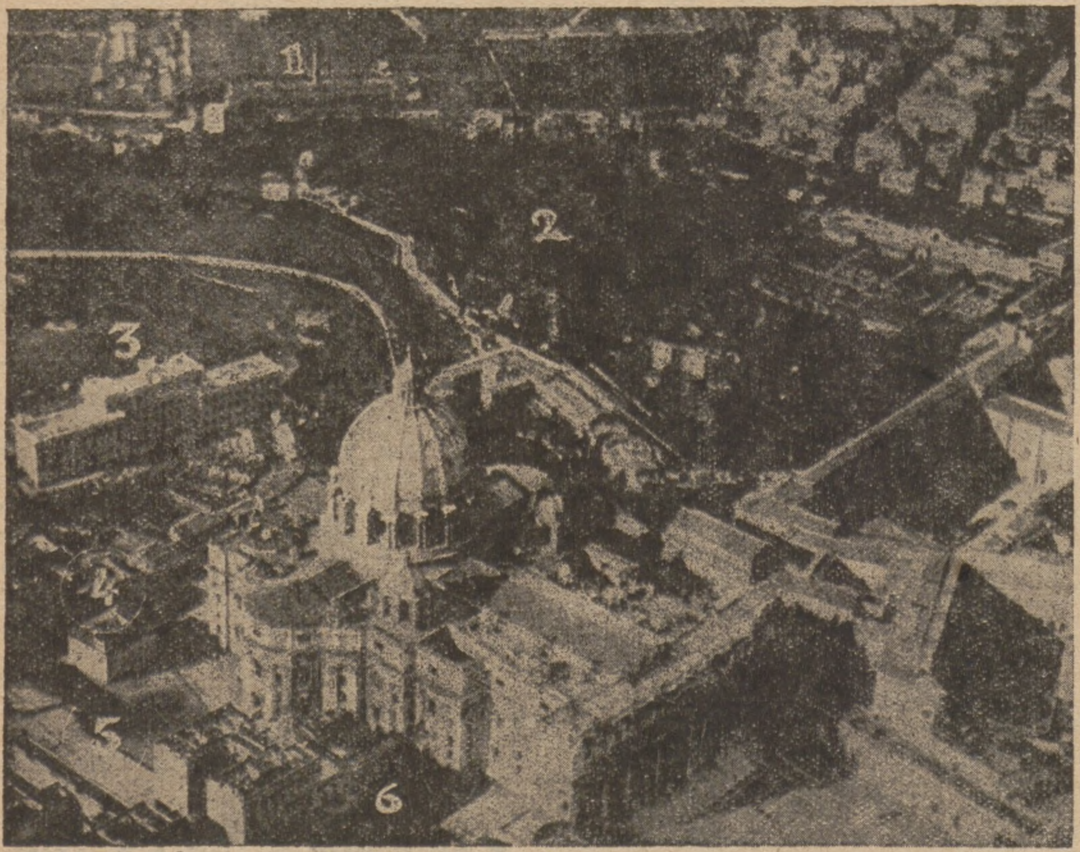
У велику пятницю пішов Данило до короля Бальдвина, що панував там тоді від смерти свойого брата Готфрида з Буйону, й поклонився йому. Як король Бальдвин побачив його, відклонився йому, прикликав його до себе тай спитав:

— Милостивий королю! Прошу в тебе в імени Бога і в імени князів руських, бажав би й я поставити кандило (лямку з оливою) над гробом Господнім за всіх князів наших і за всю руську землю, за всіх християн руської землі.

Король позволив і він пішов на торг і купив кандило „скляне, велике та налив у нього оливи чистої без води“ й приніс до Господнього Гробу вже вечером. Тоді ключар отворив двері до Божого Гробу, велів йому скинути чоботи й босого повів. Данило поставив кандило в місці, де лежали ноги Христа, поклонився чесному Гробу Господньому, поцілував „з любовою й зі слізми місце це святе й чесне, де лежало пречисте тіло Господа нашого Ісуса Христа“ й вийшов із гробу з радістю великою.

На другий день у велику суботу перед полуднем зібралося багато людей із усіх сторін світа перед церквою Вознесення Христового. Всі ці люде стояли з незасвіченими свічками та ждали отворення церковних дверей. В середині церкви ждали священики, поки не прийшов король Бальдвин зі своєю дружиною. Король прислав у монастир св. Сави й призвав ігумена й черців. І пішов ігумен із черцями до Господнього Гробу, а з ними й Данило. В полудне вийшов король Бальдвин із дружиною зі свойого дому до Божого Гробу. Всі йшли босо. тили всі свої свічки, а від наших свічок усі запалювали свої свічки“. Данило каже, що це світло не таке, як звичайний огонь, тільки червоне як кпиовар (така краска).

ПАПСЬКА ДЕРЖАВА

На знимці бачимо вид папської держави з лету літака.

Приєднуйте „Правді“ нових передплатників!

На Великдень.

Усім, усім святих небес
Святий привіт: Христос воскрес!
Давно діди його мовляли,
Друг друга щиро привітали.

Летіли роки, сотні літ;
Линяв людської слави цвіт;
Руйнуючи землі митарства,
Мінялися царі і царства.

Живе, не вмре святих небес
Святий привіт: Христос воскрес!
Ростіть, цвітіть, навчайтесь, діти,
Вважать добро, людей любити.

Поглянувши на божий світ,
Твердіть ви ще один привіт,
Щоб рівно йшла життя дорога:
Душа моя величить Бога!

Леонід Глібів.

СВЯТКУЙМО БЕЗ АЛЬКОГОЛЮ!

Замість алькогольних напитків нехай з нагоди Празника Воскресення Христового на святочному столі кожної української хати і кожного українського Товариства та забавового комітету красується артистично виконана карта „Рідної Школи“, звільнююча від алькогольних напитків. Такі карти можна набути за попередньому зложенні датку (бодай 2 зол.) в Кружку, або Головній Управі „Рідної Школи“ у Львові, Ринок ч. 10.

Як вийшли черці монастиря св. Сави, король уже був. Стояв з дружиною напроти Гробу, близько великого вівтаря. Ігумен і черці поклонилися королеви, а він відклонився ігуменови. І попросив король ігумена монастиря св. Сави й нашого ігумена Данила близько до себе. Потім пішли в церкву Христового Воскресення. Народу був такий здвиг, що мусили аж розганяти, щоб міг пройти король із дружиною. Король ішов із ігуменом монастиря св. Сави та з Данилом, черці йшли попереду, а дружина за королем. Прийшли до східніх дверей, король за ними. Король станув на призначеному для себе підвищеному місці й казав Данилові стати високо над самими гробними дверми, щоб міг добре бачити все. Всі пригробні двері були замкнені й запечатані королівською печатою. Коло першої години пополудні грецькі священики правили вечірню в горі на гробі, а рівночасно латинські священики при великому вівтарі. „І як вони так співали — пише Данило — я стояв там та пильно глядів на гробні двері“. І як почали читати паремії великої суботи й зійшов (латинський) епископ із дияконом своїм від великого вівтаря й підійшов до гробних дверей та глянув крізь хрестики в цих дверах (отвори в виді хрестів) і не взрів світла в гробі і знов вернувся до вівтаря. Як стали читати шесту паремію і цей самий епископ із дияконом підійшов знов до гробних дверей і не побачив нічого в Господньому Гробі. Тоді всі люди закликали зі слізми „Киріє елейзон“ („Господи помилуй!“). А як була 9. година дня (наша третя год. пополудні) і стали співати пісню „Господеви поєм“, тоді нагло надплила хмарка зі сходу й станула над верхом непокритим цеїж церкви й упав дощ над св. Гробом і змочив нас добре, що стояли над Гробом Господнім. І тоді нагло облило святе сяєво в Господньому Гробі й зійшов блеск цього світла страшно й дуже ясно з Гробу цього святого. І прийшовши епископ з чотирма дияконами, отворили двері Господнього Гробу й узявши свічку в короля, ввійшов епископ у Гріб Господній і запалив перший цю свічку від світла цього святого і винісши з Гробу цю свічку, дав її самому королеви в руки. І стояв король на місці

Коли вже позасвічували свічки, вийшли з церкви, заслонюючи світло, щоб вітер не загасив і йшли кожен до свойого дому. Данило з ігуменом св. Сави та з черцями пішли в монастир. В перший день Великодня, по утрені поцілувавшися по звичаю з ігуменом і з черцями, пішов Данило з ними в шестій годині рано (в першій по тодішньому численню) з хрестом до Господнього Гробу. Там побачив Данило, що його кандило ще світилося. По трох днях пішов Данило знов до церкви св. Гробу, щоб забрати своє кандило. Воно ще світилося. Ключар дав йому на памятку кусничок каміня з гробу, кажучи, щоб нікому в Єрусалимі не згадував про це.

Так описав наш ігумен Великдень у Єрусалимі перед 816 роками.

Свій опис закінчив ігумен Данило осьтак:

„І Бог цьому свідок і святий Гріб Господній, як я в усіх святих місцях не забув імен князів руських і княгинь і дітей їх, епископів, ігуменів і бояр і дітей моїх духовних і всіх християн ніколи не забув я. В усіх святих місцях згадував я їх. Насамперед покланявся я за князів і за всіх, а потім за свої гріхи молився. І в цьому похвалю доброго Бога, що сподобив смирного мене вписати в лаврі у св. Сави імена князів руських. І сьогодні споминаються імени їх в ектенії з жінками та з дітьми їх. Отсе імена їх: Михайло Святополк, Василь Володимир, Давид Святославич, Михайло Олег, Панкратій Святославич, Гліб Мінський. Тільки їх імена затямив тай цих вписав, окрім цього за всіх князів руських і бояр (молився) я біля Господнього Гробу й усіх святих місць. І відспівав я Служб Божих за князів руських і за всіх християн 50, а за померших 40 Служб Божих“.

Із цих його слів бачимо, що був він патріот, любив свою рідну землю й свій нарід, молився за її князів і володарів й за них і за всю землю руську світив на Гробі Господнім кандило.

Згадаймож і ми його в 816 роковини його побуту в Єрусалимі та просім Всевишнього, щоби в день Господнього воскресення розгорілася в серцях всього народу нашого ця глибока віра й побожність і заразом ця велика любов до рідного народу, що жевріла в груди ігумена Данила. А тоді пропаде незгода й зникнуть з нашої землі чвари й свари — та напевно осягнемо наш народній ідеал.

——o——

Зі світа

Випадок польського достойника.

Начальник польського посольства в Будапешті радник Лазарскі вибрався в товаристві двох визначнійших мадярок і секретаря мадярського міністерства заграничних справ Капелера, самоходом на прогульку. В часі скорої їзди зіпсулася керма й самохід упав у 8 метрів глибокий рів, перекинувшися два рази в воздусі. Всі пасажири й шофер віднесли тяжкі рани. Секретар Капелер помер, радник Лазарскі, з поломаними бедрами лежить непритомний. Обі жінки поломили руки й ноги. Одна з них спаралiжована й терпить на стрясення мозку.

Смерть брата цісаря Вільгельма.

В Кольонії, в Німеччині помер брат бувшого німецького цісаря Вільгельма, князь Гайнріх пруський. Вільгельм старається о дозвіл приїзду до Німеччини на похорон брата.

Чума в Европі.

Повідомляють із Маґдебурґа в Німеччині, що в тамошній пристані сконфіскувала поліція судно навантажене бразилійською пшеницею. Пшениця прибула до Гамбурґа кораблем, на якому викрили много щурів, яких підозрівають, що є заражені чумою. Влада видала відповідні зарядження, щоби забезпечити населення перед тою страшною пошестю.

Повстання в Грузії.

В полудневій Грузії вибухло грізне повстання селян проти большевицької влади. Народний сов. комісар завізвав військової помочі з Росії та змобілізував усіх членів грузинської комуністичної партії.

Катастрофа двох літаків.

В Каліфорнії в Сан Діґо зударилися в воздусі і впали з висоти 700 метрів два американські літаки. В часі тої катастрофи 6 осіб понесло смерть.

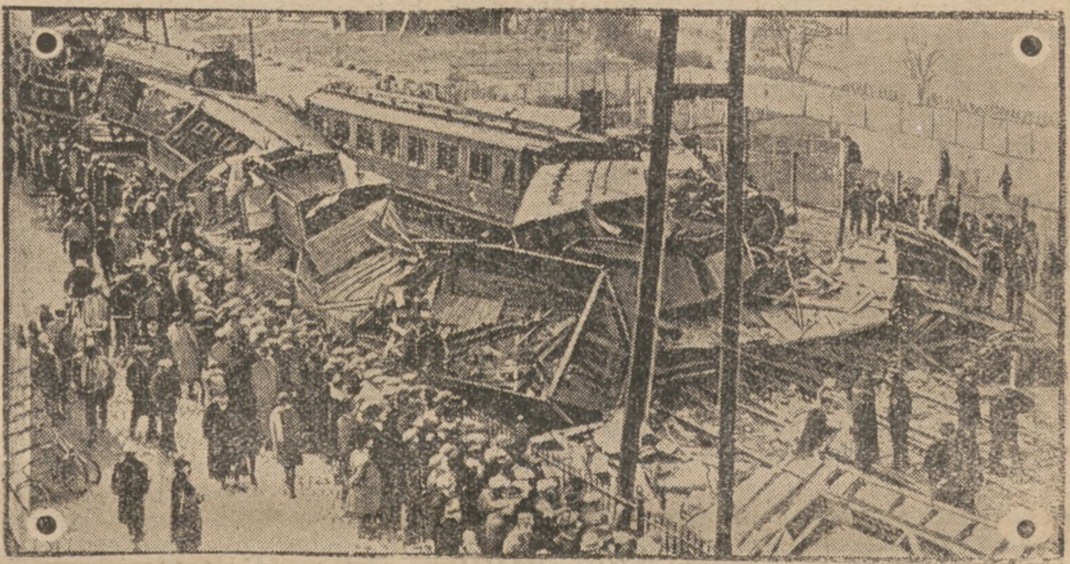
Доля чужинців в Китаю.

З причин вічних неспокоїв та домашніх війн, які тревають в Китаю, чужинцям приходиться переживати ріжні страхіття. В останньому часі чужинці, що мешкають в північно-західній провінції Гонак через кілька днів находилися під огнем китайських війск. З окрема один представник анґлійської торговельної місії переживав правдиві страхіття. Його пірвали китайські жовніри, ранили списом, привязали голого до стовпа без поживи й води. Завдяки щасливому випадкови вдалося йому втічи й схоронитися в одній закордонній місії й цим самим вратувати себе від неминучої смерти.

Пішов у відставку.

З Москви доносять, що один з найвпливовіших противників Сталіна, а це, предсідник всерадянського союзу, Томский має уступити з свойого уряду. Його уступлення означає нову велику побіду большевицького диктатора Сталіна.

СТРАШНА КАТАСТРОФА

В Бельгії на, залізничій лінії Бріссель-Монс, наїхав поспішний поїзд, що ішов із Парижа, на тягаровий поїзд. Много вагонів розбитих. Зпід румовища добули десять трупів і 30 ранених, з яких деякі борються зі смертю. Образок подає нам вид із місця катастрофи.

К. К. 12

Св. Апостол Павло

Немило було Павлові це. І він питається в Лідії:

— Скажи, будь ласка, що за одна оця дівчина. Вже кілька днів ходить усе за мною та кличе, що ми слуги Бога Вишнього.

А Лідія на це:

— Вона служить тут в одного городянина. Вона приносить великий заробіток своїм панам ворожбою.

На другий день зустріла їх знов дівчина й кликала, як звичайно:

— Ці люде — слуги Вишнього Бога, що проповідують нам шлях спасення.

Розсердився Павло, обернувся тай закликав духові, що був у ній:

— Приказую тобі імям Ісуса Христа, вийди з нього!

І в цій хвилині дівчина успокоїлася й не ворожила вже від тоді.

Як побачили її господарі, що пропала надія на заробіток, напали з підплаченими людьми та схопили Павла та Силу й потягли їх на міський майдан до старшин города.

— Ви прийшли тут трівожити нарід! — викликували грізно до Павла й Сили! — Пострівайте, відповісьте за це перед нашими воїводами. Як привели їх до воївод, казали:

— Ці люде вельми трівожать город наш. Вони Жиди й повчають звичаїв, що їх не годиться нам принимати, ані робити, бож ми Римляни.

Як почув народ, що вони Жиди, став кричати:

— Геть їх, геть цих проклятих Жидів. Покарайте їх — кричали воїводам — виж на те тутечки є, щоб ладу берегти.

І роздерли воїводи одяги на Павлі й Силі й казали сторожі бити їх.

І схопили їх та били аж до крови, а потім повкидали в темницю. Воїводи дали наказ темничникові:

— Пильнуй їх добре. Як утечуть, ти відповіш головою за них.

— Добрі це вже мусять бути птиці, коли аж смертю грозять мені за них — подумав темничник і повів Павла та Силу в саму середню темницю та позабивав ноги їх в колоди.

То було вечером. Змучені та скатовані Павло та Сила позасипляли, а в опівночі збудилися та славили Бога піснею.

І чули їх вязничники.

Нараз почався великий землетрус, так, що аж захиталися підвалини вязниці. І з лоскотом повідчинялися всі двері та поспадали з усіх вязнів кайдани.

Землетрус і грімкий лоскіт дверей збудив темничника з твердого сну. Він зірвався з постелі й побіг під двері вязниці. Як побачив відчинені двері темниці, мов не той став, рвав на собі волосся з жаху та кричав:

— Боги, боги! Я пропав, я пропав! Завтра рано смерть жде мене. Повтікали всі вязні! Та на віщо ждати мені нещасному завтрішнього дня. Зараз тепер зроблю собі смерть сам, власною рукою!

І добув меча та хотів пробитися.

Аж тут із вязниці роздався грімкий голос:

— Не роби собі нічого лихого, бо ми всі тут!

Це кликав так Павло. Вязничник ухам своїм не йняв віри:

— Чи я справді чую голос вязня з вязниці, чи причувається мені? — думав у непевности — Подай світло скоріш! — скрикнув до служниці.

Служниця засвітила оливну лямпку й він узяв її та бистро подався до вязниці. Увесь трясся, як убіг в середину, де сиділи вязні, що за них грозили йому смертю. Павло й Сила сиділи спокійно, хоч ноги їх були вільні, не в колоді.

Вязничник припав до них:

— Добродії мої — каже — ви вирятували мене від смерти! Я вірую тепер, що ваша правда, що ви неповинно терпите — бо сильний Бог ваш! Скажіть, що мені робити, щоб спастися?

А Павло каже йому:

— Віруй у Господа Ісуса Христа, то спасешся ти й дім твій!

ІВАН ГЛАДИЛОВИЧ.

Робітниче питання й Церква

(За Юрієм Бенінґзеном).

ЗМІСТ: **Зрозуміння ваги й потреби розвязки робітничого питання. — Як треба розуміти зацікавлення соціялістів робітничим питанням перед війною? — Що спричинили соціялісти? — Яке становище Церкви? — Чого треба було, щоб прийшло зрозуміння для науки Папи Льва XIII.?**

Вступ.

Страшна воєнна хуртовина, що поглибила нужду широких верстов населення через ще більше їх зубожіння — принесла одначе людству — одно велике добро: зрозуміння ваги т. зв. соціяльного згл. робітничого питання і зрозуміння, у відповідальних людей, потреби — се питання успішно розвязати. Сим питанням займалися колись виключно соціялісти, але не в цілях, щоб його успішно розвязати й біді міліонових мас працюючих людей зарадити! Соціялісти й комуністи цікавилися й заступалися за права визискуваних робітників тільки тому, щоби могли заспокоїти свою пекольну ненависть до Бога, до Христа та Його Церкви й до людства і його духових (культурних) вартостей. І як бачимо, з сеї ненавистницької праці соціялістів — прийшло для робітників а також і для хліборобів то страшне нещастя, що його називаємо сьогодні комунізмом або большевизмом. Приклад Росії й України, де соціялісти „розвязали“ робітниче питання й де большевики завели свій „соціялістичний рай“ для працюючих — це відстрашаючий взір і документ руїнницької і протихристіянської спроби розвязувати без Бога робітниче питання. В страшній нужді, в голоді й холоді міліони безталанних українських і російських працюючих людей відпокутовують свою віру в правдивість голошеної соціялістами „науки“.

Робітничим питанням займалася вже здавен давна і наша Свята Католицька Церква. Устами Своїх Провідників на землі, дала вона найправдивіше й найясніше освітлення робітничого питання і заразом найправдивіші й найдоцільніші орудники (способи) як сьому лихові, сій найбільшій болячці нинішнього світа зарадити.

На жаль — вірні Католицької Церкви й провідні державні мужі Европи не дуже слухали сих глибоких слів Намісників Христових. Дуже мало уваги присвятили вони свого часу науці Папи Льва XIII. про робітниче питання. Треба було аж великої світової війни, треба було сього бездонного моря крови, сліз й плачу нещасного людства — щоби збудилися й відозвалися людські сумління. Треба було аж сього страшного нещастя й живого доказу пекольної сили Антихриста, нинішного большевизму й комуни на Україні й в Росії, щоб люде сі зрозуміли — що вже найвищий час, що вже справді одинайцята година, і тому треба в покорі перед Богом і зі святою апостольською любовю в серці — приступити до розглянення лиха „робітничого питання“ й до його якнайскорішої направи.

І нині цілий світ звертає очі на Апостольську Столицю й вже покірно прислухується до того апостольського слова Папи Льва XIII., котрий ще в 1891 р. у своїй енцикліці (письмі) „Рерум новарум“ (про робітниче питання) представив се велике лихо й подав вказівки як йому зарадити.

Чого вчить Папа Лев XIII., сей соціяльний, як Його називали, Папа?

I.

ЗМІСТ: **Капіталісти й бідняки. — Що кажуть перші, а що фальшиві „оборонці“ других? — Чи можна їм вірити? — Кого слухати?**

Кождий думаючий чоловік, що не тільки жиє життям сотворіння (спить, їсть і пє), але й застановляється над окружаючим життям його ближніх (громадянства) — бачить перед собою два ворожо проти себе настроєні табори: капіталістів, тобто людей, котрі посідають фабрики, великі маєтки, банки й гроші — та людей незасібних, отже робітників, селян й мійську бідноту.

Перші, тобто капіталісти запевнюють, що власність — річ усвячена, що на приватній власности спирається розцвіт й сила держави й тому всі сили державні повинні бути спрямовані в тім напрямі, щоби сю власність забезпечити. При тім вони забувають, а може й нарочно замовчують, що девять десятих населення, себто аж девять людей на кождих десять, взагалі ніякої власности такої не посідають, за котру варт булоб старатися й дбати і цю ледви чи найдеться серед них хто небудь такий, щоб думав над обороною приватної власности.

Противники капіталістів, соціялісти, відмовляють знова людям права на деякі роди власности. Вони навіть настоюють над тим, щоби багатим людям відобрати їх власність і поділити по рівну між всіма. При тім соціялісти замовчують те, що таке зрівнання, такий поділ перепроводить, приводить як се вже й сталося на Великій Україні і в Росії, до нової нерівности, навіть ще більш несправедливої, як колись була.

— Добродії, вірю вже, та не знаю ще науки вашої — відповів покірно вязничник. Тимчасом зібралися всі домашні кругом них. І Павло та Сила стали коротко вияснювати Христову науку. Всі слухали вважно та пильно.

Як скінчили каже вязничник:

— Мужі святі, позвольте, що пообмиваю вам рани ваші.

І пообмивав їм рани тай каже:

— Добродії, коли я достойний ласки Божої, то охрестіть мене й усіх моїх.

— Достойний ти й усі твої, бо бачу сильну віру в вас.

І Павло й Сила таки зараз охрестили всіх.

— Тепер, святі мужі, не погордуєте столом моїм, коли я вже християнин Прошу вас до себе в хату. Прошу, живітся, чим хата багата. Не відмовте мені, добрі люде.

І казав жінці заставити стіл, чим має найкращим.

І жінка метнулася в пекарню тай небаром пишалися на столі страви й вино.

— Я такий радий, такий втішний — говорив вязничник — мов наново на світ народився.

— Ти таки народився наново — сказав йому на це Сила — бо перше ти був мертвий духом у поганстві, а тепер відродився в Христі.

І веселився темничник і всі домашні аж до ранку.

Рано почули стук у двері.

Темничник вийшов і питає:

— Хто там?

— Це ми від воївід — почув темничник зза дверей.

Холодний піт облив відразу темничника:

— Це певно за вязнями прийшли паличники — подумав у трівозі не за себе, а за вязнів.

Та тут один із паличників знов:

— Присилають тобі воїводи приказ: „Відпусти цих людей Павла та Силу!“

У вязника дух вступив і він уже сміло питає:

— Відкіля така зміна, чому відпускати їх?

— Не знаю — каже один із паличників — досить, що веліли випустити їх.

А другий на це:

— Я чув, що сьогоднішній землетрус злякав їх — думають, що це з причини цих увязнених Жидів землетрус, чародіями вважають їх.

Вязничник не питав уже в них ніщо тільки побіг до Павла й Сили сповістити їх про це, що має випустити їх на волю.

— Гості мої любі — каже вязничник до них — дуже, дуже тішуся: веліли воїводи випустити вас на волю.

А Павло на це:

— Довідалися певно, що ми римські горожани. Ми так не вийдемо! Били нас прилюдно, неосуджених людей римських, а тепер потайки виганяють нас. Іди й перекажи їм, що нехай самі прийдуть і виведуть нас.

Вязничник пішов до воріт і сказав це паличникам.

Паличники відійшли сповістили воїводам, що відповіли вязні.

Злякалися воїводи:

— Що ми наробили? Вони Римляни? — говорили один одному. — Що нам тепер робити?

— Ходімо до них самі, так як вони жадають та просімо їх, щоб вийшли від нас.

І прийшли до вязниці та просили їх:

— Простіть нам, ми не знали, що ви Римляни.

На це Павло:

— Треба було спитати заздалегідь, заки взялися неславити нас прилюдно.

— Та миж бачимо, що наша вина — каже один із воївідів — та щож, що раз зроблене не завернеш. Просимо в вас прощення й заразом, щоб ви вийшли від нас, а то готово прийти до заворушень.

— Ми вийдемо — каже Павло — та ви вдруге будьте обережніші.

І вийшли з міста.

Каже Павло до Сили:

— Тут над Чорним Морем є багато кольоній. Треба нам і тут засіяти правдиве зерно Христової науки.

(Дальше буде).

Отже хто має слушність? Кого маємо слухати? Чи є взагалі хтонебудь, що зумівби нас навчити правди й котрого слово ми моглиб спокійно й по совісти приняти за правдиве?

Так. — Є. Ми вже у вступі назвали, хто се. Коли Намістник Христовий говорить про справи віри й обичаїв, то се безсумнівна істина (правда), яку кождий вірний син Христової Церкви повинен приняти.

Тому 38 літ виложив Папа Лев XIII. свій і Христової Церкви погляд на „робітниче питання". Се був голос Пастиря, поставленого Самим Христом пасти Його стадо, й колиб люде повірили тоді його словам, то дуже можливо не булоб тих страшних війн, ні революцій, котрі ми пережили. Застановімся отже, що писав Папа в 1891 році.

Передовсім Св. Отець ясно очеркує (опреділює) недугу, на котру хворіє людство: Се поділ на багатирів і на бідняків.

(Дальше буде.)

——o——

ПИСАНКИ

Підчас Великодніх свят пишемо писанки і роздаємо їх знайомим, дітям і т. д. Але мало кому прийде на думку питання, звідки взялися писанки.

У нас на Покуттю і Підгірю затрималася ще легенда про рахманський Великдень. Є повіря, що далеко на схід сонця, куди вода пливе, живе народ Рахмани, які не знають, коли припадає Великдень, бо погани не позволяють їм обходити Воскресення Господнього. Ці Рахмани дуже бідні люди і тому у великодну суботу вечером, коли жінки луплять яйця, прилагоджуючи їх на посвячення до церкви, збирають скорупу з яєць і викидають її до води з надією, що за два тижні та скорупа припливе аж до рахманського краю і там бідні Рахмани половлять її й будуть знати, що християнський мір обходить Великдень. Цей рахманський Великдень після повіря припадає в дві неділі пізнійше від нашого.

Між народом є багато леґенд про писанки. А саме: коли жиди зловили Ісуса, то святі ангели написали богато писанок, аби тим способом забавити жидів і запобічи муці Спасителя. Коли Христос був окрівавлений від бичовання, то яйця на цілім світі стали червоними на знак, що Спаситель своєю кровю відкупив світ. Пилат не хотів Христа засудити на смерть, тому жиди старалися позискати його ласку за посередництвом його дітий. В тій цили принесли дітям Пилата писанки, за які діти мали казати Пилатови, аби видав на Ісуса присуд смерти. Пречиста Діва Марія хотіла випросити свого Сина від смерти, написала багато писанок і занесла до Пилата, аби випустив Христа. Пилат відповів, що Христос є вже засуджений на смерть. Коли Пречиста Діва це учула, впала на землю й зімліла, а писанки висипалися з її кошика і розкотилися по цілому світі. Коли Ісус ніс хрест на гору Голгофту, жиди кидали на Нього камінням. Але ці каміні перемінювалися в червоні писанки і падали на землю. Подібних легенд є дуже багато. В інших краях Европи писанки вже давно загинули у XVIII. столітті. Позістали вони ще у нас, а особливо на Гуцульщині і в Підкарпаттю. Між нашим народом є леґенда, що в Єрусалимі живе ще чотирох жидів, які найбільше мучили Христа. Жиють вони у великій біді й грижі совісти і запитують людий, що приходять до Святої Землі, чи на світі пишуть ще писанки. Якби писанок вже ніхто не писав, кажуть ці чотири жиди, то вони скінчилиби свої муки. Тоді прийшовб кінець світа.

Як пишуть у нас писанки? На писанки вибирається свіжі, чисті яйця. З мосяжної бляшки, найлучше знятої зі старої черепяної люльки, бо така бляшка є перепалена і мягка, сучеться на іглі писальця, які припинюється до патичка, або кукурудзяного стебла. Таких писалець робиться більше, грубших і тонших. Відтак до черепяного горшка дається жовтого воску, топиться його і встромлюється у розтоплений віск писальця. Писар бере у ліву руку яйце, у праву писальця і насамперед розписує. Де потягнеться розтопленим воском по білім яйци, остають білі взірці, особливо хрестики. Відтак кладеться розписані писанки у вивар яблінкової кори і додається до того алуну. Коли яйця побудуть в такім виварі добу, то закрасять ся на жовто. Тоді записується писанки таксамо воском і писальцем. В той спосіб маємо на писанках жовту краску. На жовту краску дається рівнож і зелену або голубу барву і прикривається її воском. Відтак кладеться писанки у червону краску. Червону краску купується по склепах; є це забарвлене на червоно дерево. В червоній фарбі стоїть писанка рівнож добу. По витягненню писанки з червоної краски пригрівається її коло вогню і платком обтирається віск. Яйця закрашені лише на червоно називаються галунками. На Підгірю є звичай, що на Великдень рано умиваються всі галунками, особливо молодь, бо є повіря, що той, хто миється на Великдень рано галункою, буде цілий рік червоний як галунка! Особливо дівчата держаться строго цего звичаю.

В той спосіб роблять у нас писанки Писання писанок це дуже трудна робота. Є дуже багато родів писанок, які мають свої назви: хрестикова, барілка, клинці, сорокова, заяче ушко і т. д. Взори беруть писарки з інших писанок або самі видумують нові взори. Велику славу

I. П.

Покарана ворожнеча

Сумно-веселе оповідання.

Лопатка Роман, Андрухів Петро та Віхтик Антін, заможні господарі з села Горівчани були собі сусіди й уже від останніх громадських виборів вороги на життя й смерть. Кожен із них хотів бути війтом. Кожного з них мучила нестримна честилюбність грати в селі першу скрипку, як то кажуть. І як воно звичайно в цьому життю буває, так склалося й тутечки: де двох свариться, там користає третій. Та тут сварилося трьох, трьох добивалося війтівської палиці. Їх спір задумав використати четвертий, найхитріший у селі Гаврило Смичок. Він хоч не Жидок, держав у селі шинок і також від давна мрів про війтівську палицю. Щоб дійти до мети підюджував всіх трьох кандидатів на війта одного проти другого. А як вони жерлися з собою, він зібрав своїх прихильників у коршмі, зробив їм тамечки приєм і дійсно: він став війтом, а три кандидати на війта пошилися в дурні, бо навіть не ввійшли до громадської ради.

Та була ще інша причина їх ворожнечі. Там у куті, де їх сади припирали до себе, невподалік від потока, був шматок мурави, що мав вид гострого трикутника. В селі звали цей кутик „Косою". Десятки літ ніхто не журився цим пустим шматом землі, де безтурботно качалася сільська дітвора та паслися гуси. Аж теперечки впало нараз Віхтикови, що „Коса" належить до його городу. Само собою не могли й не хотіли на це пристати його оба сусіди й відразу завели суперечку за „гусячу толоку". Суперечка перейшла в суд. В суді тягнулося, як звичайно довго, заки перейшло всі інстанції, аж вкінці найвищий суд рішив несподівано: до ніодного з трьох позівників не належить оспорювана „Коса", тільки до громади, бо це громадська земля з давних давен.

Усім трьом не лишилося теперечки ніщо, як тільки з болем сердець заплатити адвокатів, що їх кожен із них узяв був собі на свою оборону. Три доктори сміялися тепер таксамісінько в кулаки, як колись Гаврило Смичок, як став війтом, а Антін, Роман і Петро ненавиділися тепер іще більше, як давніш, бо кожен із них неначе бачив в особах своїх противників своє власне нещастя.

Таке напруження умів, мусіло довести до вибуху, а добру нагоду до цього дав празник у сусідному селі. Всі три були на празнику в своїх рідних, чи знайомих. А що там приймали їх по господарськи, то їм уже таки добре курилося з чубів. Як пізним вечером вертали в Горівчани, то на всі боки „заганяли ногами качок". Поглядали на себе з коса, та не говорили ввесь час ніщо.

Аж, як дійшли до „Коси", заспівав пяним голосом Антін:

„Бодай туча налетіла, бодай громи били,
Моїх любих сусідоньків бодай попалили".

Само собою, що Роман і Петро не могли цього слухати спокійно. Як кіт, пес і індик кинулися на себе враз, на сліпо били вколо себе палицями, не зважали кого й куди бють, бо кожному з них було байдуже кого попаде палюгою, а ревіли так, мов голодні бики. Якось так склалося, що туди переходив поліціянт, він приступив до них тай розірвав розярених сусідів. Що вони потурбували себе взаїмно до крови, зробив він донесення до суду й усі три мусіли просидіти в „Івановій хаті" дві неділі та пристати на хліб і воду, щоб потім змудріти. Та ба й така „курація" не врозумила їх.

Коли знову вернули до своїх жінок, сварки почалися на ново. То Віхтикови влетів камінь у вікно, то Петрови хтось клямку намастив нечистотою, то Лопатка найшов на свойому подвірі вбиту курку. І так суд не мав спокою з цими трьома сварливцями.

Віхтик мав великого старого кота й назвав його для придирки „Петром". Петро знов мав люту кудлату собаку,

мають писанки з Космача, повіт Печеніжин. Одна писанка коштує у нас пересічно 50 грошів. Таких гарних писанок, як у нас на Підгірю і Гуцульщині, нема нігде на світі. Тому належить на писанки звернути пильну увагу і уважати на се, аби цей старий, гарний звичай не затратився.

——o——

ІВ. АНЕНКО

Вчімся від Німців!

Великанські успіхи хліборобської науки в Німеччині.

Що ми, українські хлібороби, не можемо вдоволятися тим, щоб так господарити на ріллі „як се наші батьки господарили“ — се річ більше як доказана. Життя з кожним майже днем стає тяжше: щораз тісніше нашим людям на своїй землі. Нових країв, нового запасу земельного варстату не прибуває, на еміґрацію до Нової Землі не пускають,

податки з кожним роком ростуть,

і наш селянин мусить, хоче чи не хоче, думати про уліпшування господарки на своїй ріллі, щоб збільшити з сього свій прибуток, бо інакше грозить йому дуже поважно найстрашнійша, бо

голодова смерть.

Мус — то великий пан.

Але наш селянин, побувши підчас війни по цілому світі, та придивившися праці хліборобській

инших культурних народів

сам, отже й по своїй власній волі, горнеться до хліборобської науки. Доказом того є якраз поширення хліборобської орґанізації „Сільський Господар“ у цілім краю та повстання хліборобської станової орґанізації

Союз українських хліборобів.

Десятки аґрономів працює тепер дуже пильно по всіх повітах. Їх наші хлібороби прямо розривають на села й просять порад, лекцій та науки хліборобського діла. Сотки дослідних піль в цілому краю, на яких аґрономи разом з селянами хліборобами перепроваджують досліди над уліпшенням нашого народнього хліборобського господарства. Велика праця над поправою „господарки наших батьків на ріллі йде повним ходом.

Та не від речі мабуть буде коли хліборобам, читачам „Правди“ розкажемо з приводу сьогорічних Великодних Свят — що в себе в Німеччині

мудрий Німець

придумує, щоб збільшити дохід зі свого мізерного поля. Розкажемо отже читачам „Правди“ про ті справи й успіхи, які Німці завершують на дослідній стації в Людвіґсгафен над Райном під кермою німецького аґронома й хлібороба Боша.

Отже передовсім слів кілька про сам ґрунт сеї дослідної стації.

Дослідна стація в Людвіґсгафен

лежить на найбільш яловім куснику землі в Західній Німеччині. Се найбіднішa земля, де ніодин хлібороб не міг вдержатися. Сам ґрунт — се напливовий пісок Райну. Пісок має дуже мало поживи, рілля (почва) пропускальна та дуже тонка — так що слабі опади водні, дощі скоро пропадають у землі. Тим більше треба підчеркнути

величаві збори

з того ґрунту, який уліпшується штучними навозами а головно азотняком.

Ціла стація поділена на численні малі грядки: на дослідні поля. Отже передовсім робиться дуже уважні досліди над видатністю ріжних штучних навозів, як фосфатових, каїнітових так азотнякових. Записується все дуже докладно: коли, як і в якій скількости та якого роду штучного навозу ужито на грядці. Стверджено м. и., що згноєння одним кільоґрамом чистого азотняку одного гектару

збільшує пересічно збір зернового збіжа на 20 кільограмів.

Робляться також досліди з луками й пасовиськами. Бош каже: „З нашим хліборобським знанням ми ще далекі від сього, щоби видайність поля вповні використати. Те саме відноситься також до лук і пасовиськ. Ми дослідили, що

трава тимбільше поживна, чим коротше, тонше зате чим сильніше нагноюється луку.

Через відповідне угноювання одержали ми навіть на дуже лихих пасовиськах і луках з недоброю, квасною травою — дуже добрі, — з мягкою, солодкою й видайною пашою. Пасовиська наші поділені на шість частей, на котрих поперемінно пасеться худоба. Коли в одній части вже випашена трава, худобу переганяємо на инші части, а випашену угноюємо азотняком і тому в нас завсіди

все зелені пасовиська

з найпоживнішою (багато білкових складників) пашею. Сею пашею годуємо наші свині й вона вповні вистарчає для виплекання зразкових тучних свиней“.

Так говорить аґроном Бош.

В яриннім і годівельнім відділі дослідної стації в Людвіґсгафен приміняється

штучне насвітлювання.

Через те є там худоба далеко краща як в Голяндії. Очевидно, що тут годівля взагалі взірцева. Навіть

що кликав її „Віхтик“, а Лопатка мав перісту корову, що її інакше не міг назвати, тільки чудернацько: „Петровіхтиця“. В кожній хвилині можна було почути приманчиві оклики: „Петре, ти безрого!“ „Марш, Віхтику!“ „Жери, Петровіхтице“. Кожний із них трьох брав ці прізвища до себе та відплачувався пекольним криком і лайкою.

Таке воно було й в один гарячий червневий день, десь так під літну перемогу сонця. Важко тяжіла спека над селом й заспані джмелі жуміли навколо жовтих соняшників у городах і молочіїв, чи то кульбак, що цвили на муравниках та в садах. А гень далеко над горою знімалася туча, що її село так боїться, бож вона може знищити все жниво.

Вже було з полудня. Парібки й поденні наємники лежали на сіні в шопах, щоб припочати в полудне, а наймички доїли корови, яких пастушки пригнали з пасовища. Господині годували свині, а господарі теж спочивали або в саді, або в холодній світлиці. Дехто йшов до війтової коршми, щоби там „прохолодитися“ чарчиною оковитої, або склянчиною пива.

Петро сидів у світлиці та попивав пиво, що принесла слуга з коршми. Пив, обтирав вус із піни тай знов „холодився“, пиво попиваючи.

— Ну, — сказав він — як уже випорожнив увесь збанок пива. — Тепер чоловік добре прохолодився, можна йти під грушку спочати.

І подався в садок під грушку, що росла по той бік струмика тай поклався в мягку траву, ще й подушцину підложив під голову, а лице накрив ширококрисим капелюхом, щоб муха не тяла. Стара вже була грушка, стара. Ще прадід Петра посадив її, казали, та хто там знає, може й іще старша. Заплющив очі, щоб передріматися та щось спання не йшло. Відкинув капелюх, добув капшук із тютюном із кишені, люльку зза халяви й набив її тютюном. Це найбільша приємність Петрова осьтакечки лягти під грушкою та люльку пакати. Тут ні жінка не докучає, ні діти, ба навіть мухи не такі докучні як у хаті. Хоч на дворі жара, то з землі, з трави холодом дише. Ба, й стара грушка гилям похитує тай холодить. Зовсім осьтакечки, як то на давних образках чорні мурини холодять великими віялами царів та цариць. Егеж, він, Петро, тут у себе в саду свій цар. Тут ніхто не має йому до розказу. Навіть війт і коршмар в одній особі Кирило Смичок не має тут права, ніякогісінько!

— Господар, що жиє по християнськи, точно свої податки платить, такий самий пан як перший ліпший цар. Або ще й більший, бо ось царів скидають, а мене з хлібороба ніхто не скине — бурмотів собі під носом Петро й потягнув добре з люльки, а потім випустив носом цілі хмари диму.

— Ніхто, ніхто не сміє, ніхто не має мені тут до розказу, — розпалювався він усе більше й дальше пакав люльку.

Нараз перед Віхтиковою хатою замітив кота Петра, свойого тезка. Котюга сидів на камені перед хатою та мився передньою правою лабкою. Мабуть і він добре підів собі, бо можна було бачити по ньому, що був вдоволений. І справді лежав перед ним до половини зїджений щур.

На цього „Петра“ давно вже загнув був гачок справжній Петро. Уже —давна рішив він дати цій „чорній звірюці“ добру памятку. Та мудре звіря було недовірчиве й виминало його з острахом. Та сьогодні якось наче зівсім не боявся кіт Петра Андрухового.

„Віхтик“, Петрова кудлата собака, лежала у ногах свойого пана та кліпала одним оком до бжіл, що жуміли в верховітті грушки й так не давали собаці спокійно куняти. Ця собака перебрала від свойого пана ненависть до всего, що тільки було в Віхтиковому домі й так само з котом, що мився теперички, жила в безнастанній війні. Та кіт не був боягуз. Мабуть свідомий свойого страшного оружжа, що його вживав у важкій

при курах

робиться спроби зі штучним насвітлюванням їх в зимі аж до семої години вечером. Кури тоді більше їдять, починають на весну скорше нести яйця і в осени також довше несуться.

В яриннім відділі в Людвіґсгафен також примінюється штучне насвітлювання електричним світлом. Висліди величаві. Для прикладу наведу, що полудневі банани й цукрова тростина, яку плекають в Людвіґсгафен далеко перевищує щодо якости ті ґатунки, що

ростуть в теплих краях.

Дослідна стація уживає найріжніші штучні навози, а головно азотняків, фосфатів й каїніту. Ріля потребує також сірки, заліза, маґнезії, углеводнів, кисня й вапна. Вправді в землі находяться всі ті складники, але не все в потрібній скількости, бо й поле зуживається і дощ дуже часто сполокує з деяких ґрунтів потрібні, але легко розпускаючі ся складники.

Дослідна стація в Людвіґсгафен видає

хліборобську газету,

що розходиться

в 750.000 примірниках.

В тій ґазеті подається вже тільки цілком певні успіхи узискані в дослідній праці над хліборобською культурою.

Крім того члени аґрономи з тої стації їздять по селах, дають відчити й реферати

й практично вчать хліборобів,

як працювати на землі.

Стація звертає головну увагу на примінювання азотових штучних навозів. Виявляється, що навіть з чисто купецького становища

гноєння озотняками — се чистий інтерес.

Розсіяння одного кільоґраму чистого азоту на ріллі (то є кошт 2·5 золотого) підвищує збір на пересічно 20 кільоґрамів зерна себто дає

чистий зиск до 6 золотих.

Те саме відноситься не тільки до збіжа, але й до картоплі, цукрового буряка та сіна.

Отак працює мудрий Німець, не тільки на нашій Січи, як писав Тарас Шевченко. але й в себе дома.

Українські хлібороби! Вчіться від Німців! Се Вам дуже радить ваша „Правда" з нагоди Свята Воскресення Христового.

Страшні числа.

Недавно появилася в Льондоні книжка видана анґлійським міністром скарбу Черчілем. Описує він в ній большевицьке панування. Користуючися достовірними жерелами Черчіль подає в ній спис жертв кривавого большовицького панування, від самих його початків. І так убили большевики до сеї пори: 28 епископів, 1.219 священиків, 6.000 професорів, 9.000 лікарів, 2.950 артистів, 54.000 старшин, 70.000 поліційних аґентів, 139 тисяч робітників, 260 тисяч жовнірів, 355 тисяч інтеліґентів і 815 тисяч селян.

Ширіть „Правду"!

ПАПСЬКА ПРИБІЧНА СТОРОЖА

На образку бачимо заприсяження папської прибічної сторожі, яка сповняє службу в Ватикані. Одяг її, що походить зі середньовічних часів, є синьо-жовтої краски.

скруті проти своїх противників і нераз виходив переможцем. Та звичайно всеж таки вважав кіт кращим великими скоками утекти перед сильними й гострими зубами собаки, бо як вона направду розлютилася, то котови не було пардону, тоді треба було скоро шукати захисту на дереві, або на даху, щоб не стати жертвою страшних зубів лютої собаки.

В долі в Романа Лопатки стояла стайня на розтвір. Наталка, Романова наймичка, сиділа сама біля Петровіхтиці, найкращої молочної корови Лопатки й забиралася доїти її. Корова зі смаком брала в рот свіжу конюшину, що її Наталка наклала за драбину, так що доїння могло відбуватися зівсім без перепон.

Та не така спокійна була наймичка. Вона мала вчера з Романом палку суперечку, бо він застукав їй з Гнатом Пекарчуком, як розмовляли через вікно й палицею по плечах показав дорогу її любкови з подвіря. Цього не могла вона простити господареви.

— В хаті, де не можна навіть через вікно поговорити з хлопцем, я не лишуся служити — сказала вона рішучо Лопатці, й тому відійду.

— Іди собі, ледащице — загремів Лопатка й більше не звертав уваги на дівку.

За вісім днів минав речинець виповідження. Потім хотіла Наталка пійти в дім, де розмову з хлопцем через вікно вважають чимось самозрозумілим і не боронять.

Та мало склалося зівсім інакше.

Петро замітив кота, як безжурно сидів та мився. Це нагнало Петрови гнівної крови в голову. Він не міг простити котюзі, що він теж називається Петро, а крім цього належав кіт до зненавидженого Віхтикового дому. Горівка й пиво, що їх Петро сьогодні таки досить випив, робили теж своє. І Петро відразу рішився.

— Проклятущий котюго — бурмотів він та скреготав зубами — саме в пору підіслав мені тебе чортяка під ніс! Це довго вже будеш зватися „Петро", отсе кажу тобі теперечки! А коли здохнеш, тоді може тобі твій пан, цей запачканий Віхоть чи Віхтик, поставити памятник на купі гною! І може там тобі що дня класти свіжі квіти. Мій Віхтик покаже тобі, як розправляємося з Віхтиками там з долини!

І тихо кликнув він на собаку, що виверталася ліниво:

— Віхтик!

Віхтик вильнув хвостом та нащурив вуха, та очей не розплющував.

— Віхтик, лови!

Тепер кудлач зірвався на всі чотири ноги й глядів на свого пана.

Цей вказував рукою на кота, що саме тепер почав митися лівою лабою.

Віхтик зрозумів. Дика жажда боротьби зажевріла в його очах. Одним одиноким скоком досягнув він кота, що нічого не сподівався й хотів схопити його за шию.

Наляканий кіт тільки з тяжкою бідою вирвався від смерти. Страшно порскаючи й пчихаючи підскочив він тай пустився на втеки. Стрілою, сапючи люто, гналася за котом собака. Тричі йшла дика гонитьба вколо хати, так скорісько, що Петро ледви міг бачити це. Вже збиралася розюшена собака завдати котови смертельне вкушення, як цей допав саме отворених дверей Лопатчиної стайні. А там у середині сиділа Наталка перед коровою й тягнула за дійки так кріпко, неначеби бажала зігнати не невинній корові ввесь свій гнів, що корова стала перебирати ногами й ударила китою хвоста дівку по лиці.

Наталка хотіла підскочити та вдарити корову стільцем, як нараз склалося щось, що дорого обійшлося й їй і трьом ворожим сусідам.

Мов дикі лови зимовим світанком, засвистіло лискавкою в стайні. Попереду страшно жевріючі очі кота, що порекав дико, а за ними червоний як жар, спрагнений язик розюшеної кудлатої собаки. Так бистро ввігнали оба в Лопатчину стайню, що Наталка не вспіла й до

ІВАН КОНСТАТИНОВИЧ

Св. Вячеслав — покровитель Чех

В тисячліття смерти св. Вячеслава. 929—1929.

Вступ.

В літі сього року обходитимуть Чехи величаві торжества ювілейні на пошану мученицької смерти св. Вячеслава, чеського князя, що став символом національної сили і основником держави Чехів. Цей рідкий ювілей тисячліття мученицької смерти чеського отже й слов'янського святого — відбився голосним гомоном в цілому світі, зокрема в усіх слов'янських краях. В літі сього року зїдуться до Праги, столиці Чех, представники усіх слов'янських катол. народів, щоби разом з Чехами дати глибокий вислів свого гарячого привязання до Христової науки й Иого Святої Католицької Церкви.

В нас Українців світляна постать св. Вячеслава, сього слов'янського святого, мало знана. Конечним отже видається бодай у загальних чертах її нашому українському народові представити тимбільше, що св. Вячеслав багато в дечім нагадує нам нашого великого Святого Йосафата, патрона Св. Унії й оборонця та заступника українського народу.

Походження й молодий вік св. Вячеслава.

Вячеслав походив з чеського княжого роду Перемишлідів. Його батько Вратислав панував над частиною Чех на північний-захід від Праги і мав правдоподібно столицю в Лібушині. Дружина Вратислава, Дрогомира, була вправді християнка, однак у душі її відбивалася ще дика вдача племени поганських Лютиків, з якого вона находила. По переданням, з подружа Вратислава й Дрогомири, народилося 7 дітей, з котрих найстарший був Вячеслав. Вячеслава, що родився 907 р. по Христі в Стахові біля Лібушина, охрестив слов'янський священик, ученик св Методія.

Молодий князь одержав дуже старанну освіту в вищій школі при церкві св. Петра в Будчі. Був се незвичайно понятливий та ревний ученик. Крім латини вчився він також і воєнного ремесла в орудуванню зброєю.

Обставини життя св. Вячеслава.

В тих часах Чехи завдяки апостольській праці св. Кирила і Методія одержали світло євангельської науки у слов'янськім обряді. Та християнство ширилося тільки поволи й дуже поверховно: Причинами сього повільного розвитку в Чехії були надзвичайно важкі обставини політичні. З одного боку загрожували Чехам римо-католицькі Німці, що з накиненням латинського обряду, хотіли зєднати й получити Чехію з Німеччиною, не тільки культурно, але й політично. З другого боку дикі поганські й дуже войовничі орди Мадярів, що в той час осіли на угорській рівнині, стало загрожували сварливим і дуже мягким, бо слабо зорґанізованим Чехам. Чехи мусіли боронитися на два фронти, обороняючи не тільки свою політичну незалежність перед захланністю сусідів, але й зберігаючи свою молоду християнську слов'янську культуру, яка з поширенням слов'янського обряду св. Методія стала розвиватися в Чехії. В безпериривних боротьбах з ворогами свого краю, й також через недовірчивість до римо-католицьких Німців, що силою накидали свій обряд, чеський нарід а головно чеські владики (бояре) лиш поверхово приймали бояри християнство і хоч звали себе християнами, в дійсности в глибині своїх серць були ще поганами. Такою на пів християнкою, а в дійсности поганкою, була мати св. Вячеслава, Дрогомира, за якої панування замордовано св. Людмилу, духову матір й вихователька Вячеслава, а також і брат Вячеслава, Болеслав, що вдався у свою матір, Дрогомиру.

В 915 р. батько Вячеслава, Вратислав став пануючим князем по смерти брата. Вратислав закріпив самостійність чеської держави в твердих боях з Мадярами і розумною політикою відносно Німеччини. Та він панував недовго, всего шість літ, згинувши на одній з воєн з Мадярами. Вячеслав був ще дуже молодий — всього 14 літ — щоб обняти керму влади. Але всеж таки нарід визнав його своїм князем і покликав до Праги, повіряючи опіку над молодим князем і над державою, його матері, Дрогомирі.

Дрогомира, жінка енерґічна й владолюбна, але при тім дикої вдачі, не дуже то любила свого побожного сина Вячеслава, в котрого імені правила краєм, а вже найбільше не любила св. Людмили, вихователька Вячеслава. За її панування замордовано св. Людмилу й усунено на бік християнство. До голосу прийшла партія боярів-поган, що забрала добра св. Людмили.

Але мученича смерть св. Людмили обурила чеський нарід. Гріб св. Людмили, при якім ділися чуда, став місцем паломництва народу, а культ Святої спричинив духове відродження Чехів в Христі.

Поганські бояре, що замордували св. Людмилу почали тратити ґрунт під ногами. Надармо старалися вони приєднати Вячеслава для поганства. Надармо усували від нього християнських священиків та забороняли йому відбувати релігійні практики. Вячеслав приймав

трьох порахувати, як запевняла опісля. Спершу була певна, що це сатана гониться за відьмою, та тільки секунду трівала така мана, бо надто виразно відбулася ця зівсім природна подія перед її очима.

Кіт у трівозі не бачив ніякого іншого виходу, як хребет корови. Одним скоком опинився на Петровіхтиці, що жувала вдоволено та затопив гострі пазурі в її тіло так глибоко, що бідне мучене звіря люто копнуло задною правою ногою й так нещасливо поцілило Наталку в ліве око, що вона покотилася без тямки. Скажений гавкіт і порскіт двох ворожих звірят та трівожний ревіт болюче каліченої корови звернули увагу Лопатки, що робив собі щось побіч у шопі.

Як буря влетів він у стайню. Із трівогою глянув на це, що склалося: кіт вбився пазурами на хребті корови, собака мов несамовита скаче до кота, корова мов скажена кидається на боки та рветься з ланцюга, а Наталка безтямна в гною на землі!

— Дух святий при нас!

Більше й слова не міг промовити Лопатка.

Бистро вхопив ґралі, кинувся на собаку й вигнав її зі стайні. Потім освободив корову від кота, що все ще плювала й дряпала, а вкінці підняв і дівку з землі.

Смертельна блідість покрила лице господаря, як глянув на вид Наталки. Ліве око звисало на зовні — ворожнеча трьох сусідів зробила її калікою.

*

Як Наталка вийшла зі шпиталю з одним оком, перший її хід був до адвоката. Лікар сказав їй, що вона може домагатися судово відшкодування, бо власник відповідає за шкоду, що зробить його худоба. Адвокат впевнив її в цьому й обіцяв, що виграє справу. І так Лопатка, що позбавив Наталку не тільки приємности любощів, але й лівого ока пішов перед суд, щоб тамечки відпокутувати за шкоду, що її заподіяла його корова трівко на людському життю.

Лопатка боронився добре. Він скинув вину на кота, що за нього повинен відповідати Віхтик. Само собою, що тепер покликали й Віхтика. Та цей знов скинув усе на люту собаку, що перед нею кіт шукав захисту. І повним грудним голосом пересвідчував, що тут одинокий винуватець Петро, бож його собака була причиною нещастя.

Суддя покінчив тепер процес скоро й видав соломонський присуд: „По закону відповідає власник за шкоди своїх звірят. Собака, кіт і корова винуваті в цьому нещасті — та собаку, кота й корову годі карати. Зате маємо тут їх власників: Андрухів, Віхтик й Лопатка разом по такому й такому параґрафі мають заплатити Наталці відшкодування 30.000 золотих. Сума ця не покриває ще в значній части всеї вартости людського ока, джерела світла — і кожен із трьох обвинувачених заплатить осьтак по 10.000 зол. відшкодування тай третину коштів процесу".

*

Наталка мала щастя в нещасті. Перше мала вправді двоє очей, та була бідна дівчина — теперечки, хоча й одноока, мала віно, що його могли позавидувати їй дочки перших багачів у селі. Гнатко вдоволений був і одним оком, оженився з Наталкою, купив хату й поле та отворив ще й крамницю в селі й став заможним господарем.

Віхтик, Андрухів і Лопатка, що їх дурна ворожнеча так дорого коштувала, ходили теперечки як лиха совість та закинули всяку явну ворожнечу, хоч у душі лишилися смертельними ворогами. Та суди мали тепер із ними спокій, а причинилися до цього собака, кіт і корова.

Переклав з німецької мови *А. Б.*

священиків по ночам і разом з ними молився.

Панування Святого

Остаточно партія боярів-поган мусіла уступити й в 1925 р. по своїй матері Дрогомирі, обняв панування молодий князь, тоді 18-літний хлопець. Він був не тільки побожним християнським володарем, але й енерґічним і розумним монархом. Він усунув від влади поганські впливи й причинився дуже до скріплення Христової Церкви в своїй державі. Упорядкував судівництво дбаючи про зменшення засудів смерти, зносив шибениці і вязниці там, де не було установлених ним християнських суддів. З підданими поводився ласкаво й зичливо, будував церкви, жив убого й по святому, в усім бажаючи наслідувати нашого Спасителя.

Але й для політичного розвитку своєї держави зробив св. Вячеслав багато. Жив мирно з Мадярами й Німцями, та укріплював сили молодої держави.

Мученича смерть.

Нічого дивного, що християнське панування св. Вячеслава не могло вдоволяти ворожої боярської партії, що її молодий князь вповні усунув разом зі своєю матірю від впливів у державі. В душах своїх були вони поганами, й ненавиділи св. Вячеслава за те, що він ширить християнство. Крім того його мирна політика супроти Німеччини не подобалася войовничим панам-боярам. Вони закидували йому слабість і недостачу відваги. Крім сього прилучився до них ще й брат Вячеслава, Болеслав, що горів жадобою панування.

Болеслав був пристрастний й дикий чоловік. Він не був у школі св. Людмили, а навпаки стояв під впливом своєї жорстокої матері. Брата свого не любив і бажав його позбутися. Помогла йому в тім партія невдоволених панів і поган. Вячеслава підступом заманили до одного замку й там убили.

Почитання Святого Вячеслава.

Мученицька смерть св. Вячеслава полила життядайною росою християнську ниву в Чехії. Вістка про смерть стрілою понеслася в цілім краю й заграницею та викликала горячу любов і привязання для особи та ідей Святого. Навіть сам убийник Вячеслава, його рідний брат Болеслав, що став відтак князем, навернувся, змінив свої переконання і ділами своїми відпокутував і віджалував свого вчинку.

На жадання народу, Болеслав переніс тіло Святого до Праги й тут дня 4. березня 932 р. зложено його в церкві св. Віта. Переказ голосить, що тіло найдено ненарушене, і що при гробі Святого ділялися численні чуда.

Вячеслава, дуже скоро оголосила Церква Святим. Вже в 994 р. подано на день 28. вересня свято св. Вячеслава.

Святий Вячеслав став національним чеським героєм. Його почитання скоро поширилося не тільки в краю, але в цілім християнськім світі. Зокрема з найбільшою честю й пошаною відносилися Чехи до св. Вячеслава, а почитання його як народного Святого удержувалося через ціле тисячліття аж по нинішні дні, чого й ми, тепер живучі, можемо бути свідками.

——o——

Кілько коштували ріжні війни?

Один американець обчислив, кілько коштували ріжні великі війни.

Семилітня війна між Австрією й Прусами в 1760 рр. коштувала 1.5 міліонів золотих марок; французькі війни від 1792 до 1815 р. 25 міліярдів; війна Бурів із Анґлійцями в полудн. Африці від 1899 до 1903 р. — 6 міліярдів марок.

Та найбільше коштувала послідна всесвітна війна, що тревала 4 роки.

Видали на неї поодинокі держави: Анґлія 80.8 міліярдів золотих марок, Німеччина 78.1, Зєдинені Держави 51.6, Франція 42.4, Росія 30.9, Австрія 22.8, Італія 18.8, Англійська домінія 8.3, Бельґія 2.8, Туреччина 2.0.

Не числячи дрібнійших видатків Сербії, Болгарії й Портуґалії видано на всесвітну війну понад 340 міліярдів золотих марок.

Щоби лекше зобразити собі тую величанську суму, розложім її на 4-літний протяг часу.

Там довідуємося, що на війну видано річно 85 міліярдів, денно 237 міліонів, на годину 10 міліонів, на мінуту 170 тисяч а на секунду 3 тисячі золотих марок.

Один міліярд — се тисячка міліонів. Одна золота марка — понад 2 золоті п. Такі то гроші пішли на страшний пролив крови.

ЦИГАНИ-ЛЮДОЇДИ

В Кошицях, у Чехословаччині відбувається величезний процес проти ватаги румунських циганів. Ватага та нападала по дорогах на проїжджаючих людий. Цигани грабили їх, убивали, а вбитих варили та пекли й живилися людським мясом. В той спосіб зїли вони кільканайцять осіб.

ДОПИСИ

РОКШИЦІ. (Доки воно так ще буде?) Не добре діється в наших Рокшицях, Деякі люди забувають зовсім про Бога. Найгірші ті, що були в Росії в неволі. Вони бунтують усіх людей. Ріжні дурниці виговорюють про Бога, віру та про людську душу. Де вони в темній Росії такого „розуму“ набралися, що аж наше село хотять „просвіщати“, та ще й як! Коби до чого доброго й пожиточного вони були такі цікаві, а то ні! Ось кооперативи не маємо в наших Рокшицях, бо нема єдности. Оті „просвітителі“ замість взятися до того пожиточного діла, дурниці людям верзуть та ще злостяться, як хто сміється з тих мудрагелів та не слухає того, що вони верзуть. Та й наша читальня „Просвіти“ не розвивається, бо наші люди були такі недбалі та неосторожні, що позволили самим сельробам війти до Виділу Читальні. Сам пан Голова читає безбожну, брехливу сельробівську ґазету, якої розумні люди й на очі бачити не хочуть. Кажуть йому люди за „Місіонара“, а він з того сміється. Кажуть йому члени спровадити зі Жовкви від ОО. Василіян пару книжок — а він каже, що тих книжок не варта читати — та не слухає членів. Не хоче того знати, що село не ставило читальні для пана Голови та його чесної компанії, але для себе та хоче в читальні почути щось доброго, а не якісь большевицькі дурниці.

Аж тепер пізнають люди, в які руки віддали тую Читальню, яка тілько нашої християнської праці коштувала. Дасть Бог, що на других читальняних зборах викуримо з Читальні того большевицького духа, який у ній запанував, та що доВиділу війдуть уже люди поважні й розумні, які будуть уміти пошанувати нашу християнську віру і не будуть висмівати те, що наші батьки й діди шанували і ми шануємо.

Бо то вже стид і ганьба для цілого села, щоби пару безвірків командирувало селом, як самі хочуть, не допускали до реколекцій, на які ми хотіли в 1928 р. запросити ОО. Василіян, та не допускали до відправи маєвого богослуження!

Іх то робота, що в церкві в часі відправи нема тих, котрі там бути по-

винні, а за те, де в селі які музики то нема місця рушитися, чи то в хаті, чи в коршмі!

І що доброго впровадили ті сельробівські „команданти"? Вже в нашім селі навчили вони людий цілими ночами грати в карти. Та й їх то робота, що деякі нерозважні люди зачинають вирікатися нашої Матери Церкви та пристають до тої якоїть нової „віри", яку видумали якісь мудрагелі аж у Америці, та яка немов зараза замандрувала аж до нашого сусідного села Брилинець.

Ось такі то гаразди в наших Рокшицях. Але люди вже стямилися. Вже навіть і сліпі в селі прозріли, що та вся сельробівська робота розбиває наше село та приносить йому лише шкоду!

Досить уже накиринили нам наші сельробські мудрагелі. Як не будуть вони сидіти тихо, то громада потрафить їм уже скоро придоптати хвіст.

Рокшицький.

СМИКІВЦІ (Тернопільщина). Писав я вже в „Правді" про те, як я в церкві зібрав 50 зол. на тацу. По збірці пішли ми з товаришом до о. пароха й сказали, що ми задумали подбати про купно дзвона. Отець духовний похвалили нашу думку та спитали, як думаємо це зробити? Я кажу: „Маємо надію, що люде зложать". Отець духовний проголосили про це в церкві. Думали ми купити стокілевий дзвін. Та на Ганни приїхав до Тернополя дзвонар, а з Тернополя до Смиковець. Так люде зійшлися тай ми взяли замість одного стокілевого два, що важать 322 кґ. Кільоґрам по 10 золотих. Разом оба дзвони коштували 3204 зол. Я дав 50 зол. завдатку, бо більше не було, а решта на шість місяців на сплату, без векселя, на слово. І Бог милосердний допоміг, ми вже виплатили. Добровільними датками. Пішли по селі й люде зложили. Я тут скажу, що як хто шо хоче зробити, то зробить і Бог все в добрім ділі помагає. І в нас так: початок був дуже трудний, та діло хвалить кінець.

І тепер...
Ой щож то посеред села там сія,
Як днем так і нічю як світла зоря?
То церковця наша, то Божий дім,
То слава Господня сіяє в нім.
Як дзвони заграли на тихе село,
Якжеж то для серця весело було.

Л. Заболотний.

ТУЛУКІВ. (Свято Просвіти). Одинокою громадою в Заболотівщині і можна сказати сміло в Снятинському повіті, яка величаво відсвяткувала 60-літний ювілей матірної „Просвіти" — було село Тулуків.

Дня 24. лютого 1929 р. після богослуження за померших членів „Просвіти", відправленого Вс. о. сов. Зеновієм Кисілевським, з відповідною проповідю про значіння Просвіти для українського народу, відбувся великий концерт в салі Народнього Дому в Тулукові. Саля виповнилася місцевим та доокoличним селянством ущерть. Була в комплеті також духовна і світська інтеліґенція з міста Заболотова й околиці.

На сцену прибрану в килими і фестони, серед яких пишався образ „Просвіти", виступив з святочною промовою п. Степан Мокрій, ст. унів. з Тулукова родом, котрий у річевий спосіб представив вагу і значіння Просвіти від початків її оснування та представив нові шляхи освітньої праці над усвідомленням та витворенням нового типу українського громадянина. Відтак слідували продукції мужеського хору, який зявився перед публикою в козацьких строях на взір хору Котка. Хор під орудою п. Степана Мокрія відспівав удачно та з бравурою „Ой у лузі", „Горлиця", „Ізза гори", народні пісні —композиций Лисенка-Кошиця. Хор співав з памяти, а коли зважити, що складався з самих місцевих громадян, які в дуже короткому часі вивчились старанно великої скількости пісень, належиться певне признання дірiґентови того хору та його членам.

З дальших точок свята належить замітити деклямацію „В освіті перемога", виголошену О. Мокрієм з чуттям і зрозумінням, яка зробила на слухачах помітне враження. На особливу увагу заслуговує також деклямація Богдана Гнатюка „Ой чи ти громадо", віддана з молодечим запалом — як також удачна деклямація О. Орищука „Каменярі" Франка, та деклямація молодого хлопця Курилюка „Розрита могила". Далі вивязалась із свойого завдання прегарна струнна орхестра, зложена з трьох скрипок, двох мандолін і одної ґітари. Відограні пісні зістали нагороджені рясними оплесками. Відтак ще раз виступав мужеський хор в тому самому складі, який відспівав пісню про Дорошенка і Байду, „Орав мужик край дороги", „Туман яром котиться" під кождим оглядом бездоганно. При кінці виконали молоді хлопці під керуванням п. Михася з Заболотова будову веж у ріжних позиціях. Публика була одушевлена спритом молоденьких Соколів. Свято закінчив живий образ, що зображав силу „Просвіти", яка проганяє темноту піддержувану корчмою та нікчемністю осібняків, що стоять на перешкоді у нашому визвольному змаганні. Врешті останнє слово забрав звісний просвітний діяч емер. дир. школи п. Равлюк, який загрів до дальшої праці на освітній ділянці. Голова чит. „Просвіта" в Тулукові п. Василь Гнатюк зложив подяку всім, що причинилися до звеличання свята. Потім відспівано національний гимн „Ще не вмерла".

Всі відходили скріплені на дусі й у переконанні, що в Тулукові освітна робота ведена вмілою рукою на релігійному і національному підкладі. Весь дохід призначено на „Дар Просвіті" і на закупно книжок. Годиться замітити, що великі заслуги в уладженню сього свята та заохоченню до праці на просвітнім поли положили о. сов. Зиновій Кисілевський і п. Василь Гнатюк, голова чит. „Просвіта" в Тулукові. Їх праці та посвяті тулуківського душпастиря над національним освідомленням громади треба приписати, що село Тулуків може одиноке в Заболотівщині, яке високо держить національний прапор серед запамороченого сельробівською дурійкою українського населення.

В слід за сим кооператива і инші товариства гарно в тім селі розвиваються. З жалем треба сконстатувати, що філіяльний виділ „Просвіти" в Заболотові не був ласкав вислати свойого делеґата на ювилейне свято до Тулукова та взагалі не поробив ніяких старань в улаштованню такого свята в самому Заболотові. Виділ філії „Просвіти" складається з ряних сельробів — людий, що ніколи не проявили ніякого зацікавлення просвітними справами, які стоять на становищі розбиття а не єднання. Наслідком такого їх становиска зауважується в Заболотівщині не тільки упадок моралі, мале заінтересовання справами релігійними, але упадок на поли просвітному, а дальше на поли економічному-орґанізаційному. „Просвіти", які є під проводом сельробів не проявляють ніякої діяльности, а кооперативи падуть одна за другою, з чого користають жиди і наші сусіди, які відмовляють всякої співучасти у вирішуванню справ доторкаючих животних інтересів українського населення.

Один з присутних.

УВИСЛА. **(Доля жартує).**

Старшим братом трохи був я,
При виборах та забув я
І я схрунив, правду кажу,
На долину тепер злажу.
Як я зістав касієром,
Стало мені любо, мило.
А як став я старшим братом,
Мав я гонір на всю хату,
Жінка мене шанувала,
Навіть теща поважала,
А теперки гулюкають,
Нізащо вже мене мають.

Ю. Любий.

——o——

Господарські поради

Охорона ростин. Незвичайно гостра зима великих шкід наробила в поли, в городі та в саді. Та мала воно це одно добре, що морози винищили й ріжних шкідників. Однак з цього ще не виходить, що треба залишити боротьбу зі шкідниками. Передусім треба тямити про гнізда полевих мишей і покласти на межах 50 метрів у дренових рурах пшениці зі стрихніною. У рурах тому, щоб які з домашніх птиць не потроїлися. Де озимина вимерзла, чи випріла, там не треба щадити азотових погноїв. Вони побуджують ріст і виповняють назад порожні місця. Що правда, тільки тоді, коли є й інші поживні творива, як вапенцеві (калієві) та фосфорні кислоти та вапно. Вони власне лік на недужі ростини, а азот тільки побуджує до росту та приспішує ріст. Штучні погної злагіднюють теж шкоди, що їх наробили кукли комах у землі. Засіватиж найпевнійше тільки байцоване збіже. Тепер є байци, що по урядовим звідомленням помагають проти всіх снітей. Новітній спосіб сухого байцування найвідповіднійший.

—o—

Смішне

ЩО НАЙМИЛІШЕ.

— Знаєш, Василю, мені моя жінка мила, та таки наймиліша на світі моя люлечка, бо в неї можна устник відкрутити.

В ШКОЛІ.

Учитель: Що таке вітер? Скажи, Корнило!

Корнило: Вітер, то повітря що спішиться.

—o—

о. СТЕФАН КОВАЛІВ.

У відповідь сектярським баламутам

В нинішних часах вештається між нашим народом много ріжних пройдисвітів, які стараються підкопати у людий віру в Бога та вірність до нашої св. Церкви.

В тій цили заходять вони в розмови в людьми, яких заохочують до відступства від нашої віри та до вписування у ріжні ніби релігійні секти. Послугуються вони при тій роботі ріжними книжочками й ґазетами, які даром розпихають між народ. Ті книжочки й ґазети, писані ріжними сектярами — недоуками, висмівають правди нашої віри, та поширюють ріжні баламутні, фальшиві „науки". Дуже часто голосять ті сектярі, що „нема пекла". Роблять се тому, щоби люди визбувалися страху перед Божою справедливістю за грішне життя й лекше давали вмотати себе в погубні сектярскі сіти. Щоби читачі „Правди" вміли дати належну відповідь на того рода сектярські баламутцтва, пишемо в нинішній статті дещо про істнования пекла.

1. Що є і мусить бути пекло, що мусить бути якась кара для людий за їх гріхи, стверджує се **загальне переконання** людського роду. Усі погани, ба навіть і дикі народи вірять в загробове життя, вірять, що істнує кара для чоловіка злого по смерти. Віру в істнуванне пекла знаходимо у всіх народів, навіть у найдикших. Признають се учені, а навіть і недовірки, котрі твердять, що не було ніколи народу, котрий не вірив би в істнуванне пекла. Цельзій, завзятий ворог християн, каже: „Християни слушно вірять, що ті, котрі ведуть життя святе, по смерти отримають нагороду, а злі терпітимуть вічні кари."

2. Кождий чоловік може розумом поняти, що мусить бути пекло. На землі діється багато злого; бачимо нераз, що зло часто безкарно уходить. Стілько людий, обмотаних наче сіттю своїми пристрастями, снує пряжу свойого життя заедно на один і той сам лад: вони глумлять собі з Бога та Його заповідий і в такім стані тревають аж до смерти. Авжеж ясною є річю, що чоловік, котрий зійде з сього світа в смертних гріхах, не помирившись з Богом, мусить понести кару по смерти і не може бути в небі разом із тим, котрий через ціле життя жив праведно. Бо і невжеж один кінець мавби бути і добрим і злим? Сам розум нам каже, що доля тиранів, котрі проляли стілько невинної мученичої крови, доля розпустників, злодіїв, гнобителів, та пияків не може бути такою, як людий, котрі жиючи добре, терпіли нужду і недостаток та зносили терпеливо переслідування, кривди і терпіння. Коли вже на землі карає суд злочинців вязницею а навіть смертю, неможливо, щоби Бог безкарно дарував грішникам гріхи. Бог має також вязницю для проступників Його заповідий, а сею вязницею є пекло.

3. Істнуванне пекла **доказує** на многих місцях **св. Письмо** Старого і Нового Завіта. Ісус Христос в своїх науках часто говорив виразно про пекло. І так дуже ясно зображує в притчі про богача і Лазаря, де говориться, що душу помершого Лазаря занесли ангели на лоно Авраама, а душа розпустного богача дісталася до пекла. Також в Євнгелію св. Матея Христос виразно говорить, що по страшнім суді скаже до грішників: **„Ідіть від мене проклятї в огонь вічний, приготований діяволу і його ангелам... І підуть сі на вічну муку, а праведники в життє вічне".** (Мат. XXV, 41, 46). Всі пророцтва Христові про муки, воскресення, вознесення, збурення Єрусалиму сповнилися; отже Його вискази про пекло сповняться з цілою певністю.

Нема отже ніякого сумніву, що Христос навчає своїх вірних про істнування пекла. На тім однак не перестає, але поясняє докладнійше, чим то пекло є, як довго має воно тревати і як страшні є муки осуджених. Як при смерти душа відлучається від тіла, так будуть прокляті відлучені від Господа Бога. (Мат. XXV, 41). Вони будуть находитися в вічнім конанню і ніколи не зможуть вмерти, хоч будуть бажати вмерти. І в св. Письмі говориться, що грішники будуть бажати вмерти та смерть втече від них. Божественний Спаситель так говорить про вічні муки грішників: **„Лїпше тобі калікою увійти в життє, як обі руки маючи, відійти в пекло, в огонь невгасаючий, де їх червак не умирає і огонь не вгасає".** (Марк. IX, 43—44). Ісус Христос називає пекло вічною тьмою, в котрій є плач і скрегіт зубів. Далі каже, що відкинені мають **„звязані руки і ноги"**, аби вказати, що не мають свободи, але є прикувані до одного місця. **„Звяжіть йому руки і ноги і вкиньте його в тьму кромішну; там буде плач і скрегіт зубів".** (Мат. XXII, 13). Ісус Христос говорить, що муки в пеклі є страшнійші від найприкрійших терпінь, які чоловік може мати на землі.

Невжеж яснійше і виразнійше міг Ісус нас навчити, що пекло є, що воно вічне, що полягає на карі невгасаючого вогню? Але прокляті не будуть терпіти однаково. Їх кари будуть відповідати якости, скількости і величині гріхів. Чим більше ласки змарнував чоловік, тим більша буде його кара.

Пекло є місцем і рівночасно станом душі. Як **місце** знаходиться пекло під землею (низше світа видимого). Пекло є відділене зовсім від неба і велика пропасть знаходиться поміж тими обома місцями. (Лук. XVI, 26). Яко стан душі пекло є неначе продовженням того стану, в якім знаходиться душа грішника в хвили смерти. Прокляті не мають в пеклі ніяких утіх. Вони не мають нічого, що моглоб їм дати спокій, радість або щастя. Їм не присвічує вічне світло, Господь Бог, вони находяться в вічнім страху і тревозі. Зате мають всьо, що називається терпінням і всьо, що терпіння приносить. Їх душі мучить безнастанна грижа совісти. Їх окружає вічна темнота, бо вони відділені від Господа Бога, котрий є жерелом всякого світла. Палаючий огонь пече їх безустанно і ніколи не вгасає. Їх огортає страх і розпука, бо ті муки тревати будуть вічно і ніколи не будуть менші ані лагіднійші. Як тяжко мучить їх свідомість, що й вони могли бути в небі, що дуже часто упоминав їх Господь Бог, св. Церква, сповідник і родичі, щоби каялися, а вони були рівнодушні на ті упімнення. Многі люди, що поповнили ще тяжші гріхи, уратували свої душі і тішаться вічною щасливістю в небі, а вони не хотіли покаятися і самі зробили себе на віки нещасливими.

4. Також і **апостоли** навчали про пекло. Св. ап. Павло в другім посланню до Солунян навчаючи, яка доля жде грішників по смерти, каже, що ті, „котрі не знають Бога і котрі не слухають Євангелія Господа нашого Ісуса Христа, приймуть вічну муку в погибелі" і що Ісус „віддасть їм пімсту в огненій полуміни". (II. Сол. 1, 8—9).

5. За наукою Ісуса Христа і апостолів навчає завсіди те саме і **св. Церква.**

Св. Полікарп, коли поганський судя грозить йому огнем, відповідає: „Ти мені говориш про вогонь, що горить тільки годину, а відтак гасне. А чи знаєш ти про ту полумінь, котра по будучім суді є призначена для безбожних, аби їм бути карою на віки". Св. Іриней, котрий жив в II. столїттю, так пише: „Кара тих, що не вірять Божому слову, є вічною". Св. Кипріян каже: „Пекло безодпочинно горіюче палитиме осуджених і муки їх нізвідки не матимуть ні спочинку, ні кінця". Св. Ілярій повідає: „В пеклі нема супокою ночі". А св. Григорій В. пише: „Осуджені мають смерть без смерти".

Інші Вітці Церкви, як св. Василій В., Єронім, Августин, пишуть також в своїх ділах про пекло, як про кару вічну. Виразом сеї віри і науки св. Церкви є Символ віри св. Атаназія, в котрім читаємо: „Ті, котрі ділали зле, підуть у вічний огонь".

Віру в пекло оголосила виразно св. Церква на многих соборах і ся наука є догмою, т. є. правдою, в яку не вільно навіть сумніватися.

——о——

Свята Земля.

Свята Земля, Палестина обнимає південну частину сирійської височини. Цю височину перетинає величенна борозна від гір Ливанону аж по Мертве Море. Ця борозна дїлить східню й західню країну Йордану, а в глибині її плине біблійна ріка Йордан.

Побережа Палестини плоскі, покриті частинно пісками та скелями. Тільки гора Кармель і залив Аккону прикрашують трохи прибережний краєвид. Поза побережжям знімається нага височина Юдеї, що від сходу спадає до Йордану й Мертвого Моря. Маленько тут дерев і ростинности, небагато джерел, а струмки й потоки сливе всі літом висихають. Дещо врожайніща Самарія, а головно рівнина Єфеля, що була осередком старинної жидівської держави.

Найпринаднїша Галилея. Вона богатша водою, буйніща деревами. Гори темнозелені, поперетинані родючими долинами.

В старину управляли в Палестині тільки збіже, оливки та вино. Сьогодні помаранчі, морелі, виноград та мельони це головні вивозові продукти країни. Крім цього управляють збіже, плекають городовину, стручкові ростини, бавовну, коноплі та тютюн. Дерева оливні й фігові, кипариси, дуби та лаври та спроваджені з Америки саґові дерева й какти ростуть тепер теж у Палестині. Колонізація розвивається гарно, однак

країна замала, щоби при доволі численному магометанському населенні могла помістити більшу скількість жидівських імігрантів.

Палестина велика на 23 тисячі квадратних кільометрів, а густота населення дає вже сьогодні 30 душ на 1 кв. клм.

Колись, як кажеться в св. Письмі, Палестина „текла медом і молоком“, сьогодні воно не так.

Населення в Палестині є тепер 757.000 голов. На півночі живуть тепер туркменські номади, на сході арабські Бедуїни. Пануючою вірою переважно іслям, а розговірною мовою арабська мова.

Із більших міст Єрусалим має 63.000, Яфа 48.000, нове жидівське місто Тель Авів 37.000, Гаіфа 25.000, Газа 17.000, Геброн 17.000, Наблюс 16.000, Сафед 8.000 мешканців.

Єрусалим, святе місто християн, жидів і магометан, завдячує положенню своє історичне значіння. Побудоване на високій площині, обмеженій глибокими, крутими долинами двохо потоків, з двох боків недоступне, а з третього укріплене могутніми мурами. Тому теж і переніс туди цар Давид свою столицю з Геброну. Місто має багато історичних памяток й рікрічно прибуває тут сила силенна прочан.

Невподалік Єрусалиму, за славною долиною Кедрону, знімається Оливна Гора. Під горою стелиться Гетсаманський город. На долині Кедрону є багато біблійних гробів. Тут є й гріб Пречистої Діви Марії, а дальше на південь гроби Авесалома, Якова та Захарії. На шляху в Вефлиєм є гріб Рахилі, що його почитають християни, жиди й магометани.

На південь від Єрусалима лежить містечко Вифлиєм, місце народження Христа Господа й Геброн, давня Давидова столиця. На схід від Єрусалима й Геброну, стелиться славна пустиня Юди, а вище на північ лежить Єрихон, що то його мури колись упали від сурм Ізраілитян. Сьогодні воно дуже підупало й має всего 300 мешканців.

У північній стороні Єрусалима є містечко Бетін, давній Бетиль, славний із Яковового сну про небесну драбину, дальше Наблюс, давніше Сихем, а вкінці Себастіє, давніш Самарія, улюблене місто Ірода.

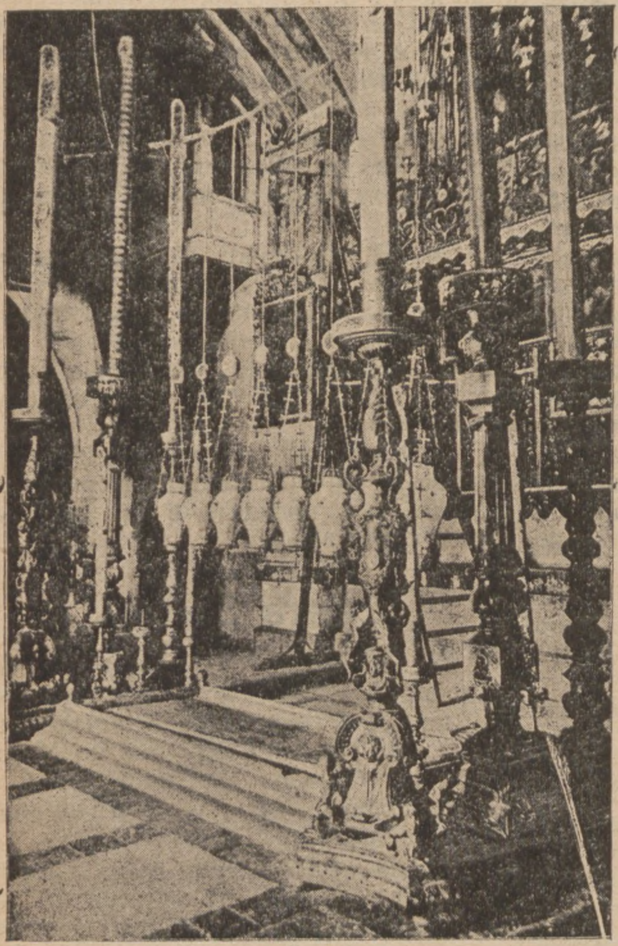
Над озером Ґенезарет, що до нього сходяться рибалки, як у часах Ісуса Христа, найважніші місцевости це Тиберіяда й Капернаум, де Ісус Христос приєднав перших своїх учеників і де жив у Петровому домі.

Та найважніше галилейське місто це Назарет із робітнею св. Йосифа, місцем Благовіщення Преч. Д. Марії й джерелом, що з нього колись нераз брала воду. І сьогодні приходить там щодень чимало жінок, а сцени, що відбуваються при джерелі, вірно нагадують біблійні часи.

Рівниною Ізраїля йде сьогодні залізниця з Дамаску аж до Гаіфи, новочасного портового міста, на побережі Палестини. Лежить там і славна з христоносних виправ Аква, Яфа та новозаснована жидівська кольонія Тель Авів.

Інші відомі з біблії місцевости це сьогодні занидлі, зубожілі села.

Тепер із давнього обсягу Палестини з часів ізраїльських і римських, вжито тільки західню частину Йорданії до творення під протекторатом Анґлії сьогоднішньої держави, призначеної для жидівської кольонізації.

КАМІНЬ НАМАЩЕННЯ.

Знимка представляє т. зв. „Кам'нь намащення“ в церкві Божого Гробу в Єрусалимі. На камени тім спочивало Тіло Ісуса Христа, в часі намащення олійками перед зложенням до гробу.

Справа німецького відшкодовання

В Парижі відбуваються від довшого часу наради комісії знатоків, яка має визначити, яке відшкодовання має заплатити Німеччина державам бувшої антанти, за воєнні страти.

Держави ті зажадали були, щоби Німеччина платила їм через 58 літ по 2 міліярди і 200 міліонів золотих марок річно, що далоби загальну суму відшкодовання 40 міліярдів марок ураз із процентами. В відповідь на те Німеччина заявила, що годиться лише на 37 річних рат по 1 мілярді і 650 міліонів марок. Се загально далоби таку суму, яку держави антанти винні Америці. Натомість Німеччина не згодилася поносити коштів повоєнної відбудови.

Таку відповідь в імени Німеччини дав представник її д-р Шахт. Заявив він рішучо, що Німеччина інакше в ніякий спосіб не згодиться. Сказав дальше, що Німеччина згодиласяби сповнити жадання антанти лише тоді, коли дістане назад т. зв. морський коритар, який займає Польща. Крім того мусілиби звернути Німеччині її давні кольонії та перевести в її користь ревізію шлеської границі.

Комісія отсе рішуче предложення Німеччини відкинула. Рішуча заява д-ра Шахта викликала в цілім політичнім світі велике враження. Вся ворожа Німеччині преса остро осуджує ту заяву Німеччини. Однак державні мужі антанти мусять числитися з так рішучим становищем Німеччини. Кращий їм один воробець у жмені ніж ціле їх стадо — але на даху.

Свідчить про се те, що нарад не зірвали. Обі сторони будуть мати змогу ще добре виторгуватися, та одні другим ще дещо вступлять.

——o——

Нові меморіяли

Представники держав Малої Антанти, Польщі й Греції передали ґенеральному секретареві Союзу Народів пять однозвучних меморіялів у справі національних меншостей. В цих меморіялах згадані держави виступають рішучо проти всякого поширення уповноважнень Союзу Народів в справі охорони національних меншостей. Комітет трьох, що його вибрала Рада Союзу Народів для зложення звіту в справі національних меншостей, збирається в Льондоні 28. квітня під головуванням анґ. міністра Чемберлена. Комітет займеться всіма меморіялами, які дістав ґенеральний секретаріят Союзу.

——o——

Велика самоїздова катастрофа.

В Варшаві самоїзд-дорожка зударився з приватним самоїздом. Ці, що сиділи в приватному самоїзді випали на брук. Бжозовський, урядник тютюн. монополю, погиб, а його батько й мати важко ранені. Полк. Квапінський, що їхав автодорожкою теж ранений. Оба шофери вийшли ціло.

——o——

Папський Ювилей.

З нагоди 50-літного ювилею священства теперішного Папи Пія XI. світська й латинська духовна влада уладжували в неділю 21. квітня с. р ряд величавих торжеств у цілій Польщі. По всіх більших містах лат. епископи відправляли торжественні богослуження, в яких узяли участь державні достойники, представники всіх урядів і війська та вся польська інтелігенція. Тогож дня відбувалися численні святочні академії в честь Достойного Ювилята. На всіх урядових будинках вивішено крім державних також папські, біло-жовті прапори. Всі ті торжества мали чисто польський маніфестаційний характер.

Вся українська греко-католицька суспільність та духовенство відсвяткували величаво сей Ювилей скорше, бо в попередних місяцях, після розпоряджень трьох галицьких Епископських Ординаріятів.

—о—

Примусова асекурація.

Розпорядком міністра скарбу з 31. січня 1929 р. введено примусову асекурацію від огню движимого майна в сільських господарствах. По думці розпорядку примус можуть ухвалити відносні повітові ради.

До движимого майна, котре може бути підчинене примусови обезпечення зачислюється: збіже в зерні, солома, паша, лен, тютюн, хміль. Не підлягають примусови: окопові плоди, землоплоди на пні, послід, полова, солома олійних ростин, а також навіз.

Підлягають дальше примусови обезпечення: коні, рогата худоба, кози, вівці, свині. Не підлягають крілики, дріб, бжоли.

З інвентаря мертвого підлягають примусови: молотільні, січкарні, вози, брички, сани, ваги, упряж. Не підлягають: мотики, сокири, граблі, лопати, ціпи, ножі, мішки.

Властитель підлягаючого примусови обезпечення майна обовязаний: подати громадському урядови простір господарства й ужиткований простір грунту та всі інформації, яких зажадає повітова рада і точно платити визначені асекураційні складки.

Несповнення котрогось із тих обовязків може спричинити утрату права до відшкодовання.

Незаплачені в речинци асекураційні складки будуть стягнені в дорозі екзекуції. Уряди громадські не є обовязані принимати зголошень до асекурації, а треба їх посилати до того асекураційного заведення, якому поручено виконання примусу.

Ухвали асекураційного примусу западають звичайною більшістю голосів.

Розпорядження те про примусову асекурацію движимого майна сільських господарств обовязує від 1. квітня 1929.

—о—

Підмоги для родин резервістів.

В звязи з військовими вправами резервістів у 1929 р. приготовано розпорядок щодо виплати підмог для родини резервістів. Підмоги ті будуть виплачувані в тій самій висоті, що й попереднього року. Резервісти-рядовики, що удержують крім себе одну особу з найблизшої родини, дістануть денно 90 грошів. Котрі удержують дві особи — 1.20 зол. Ті, що удержують 3 особи й більше, одержать підмоги 1.30 зол. денно. Число днів відбутих на вправах числиться від хвилі вирушення на вправи, до хвилі повороту до дому.

—о—

Додаткова реєстрація інвалідів.

Додаткова реєстрація інвалідів австрійської та російської армії на землях що опинилися в границях Польщі, зачнеться дня 1. липня 1929. р. і буде тривати аж до кінця 1930. р., то є через півтора року. Вдови, сироти та батьки, котрих мужі, батьки або сини згинули як жовніри австрійської (згл. російської) армії, та інваліди з бувшої австрійської (згл. російської) армії, котрі до кінця 1930. р. не зголосять своїх претенсій, до польського скарбу, тратять ці претенсії на завсіди.

Саме тепер переводить польський уряд реорганізацію установ і урядів, котрі справою інвалідів займалися, і в звязку з цим не вийшло ще виконне розпорядження про додаткому реєстрацію. Тому ще ніхто наперед не знає, як цю реєстрацію переводити. У всякому випадку дотична влада видасть осібні друки на зголошення, котрі треба буде надіслати до воєвідських урядів. Оголошення розіслані ріжними „звйонзками“ по наших селах не мають жадного урядового значіння, а мають на ціли вербувати несвідомих в свої члени, від яких стягають членську вкладку за обітницю помочи при зголошенню до реєстрації. Інваліди українці не мають потреби ні користи до тих „звйонзків“ вписуватися. Належить приготовити свої документи, вишукати свідків і ждати речинця. Про Про спосіб реєстрації не занехаємо в часописах оголосити.

Подаємо до відома, що додаткова реєстрація оголошена в Д. З. Р. Д. (Денник законів) ч. 23. з дня 13. IV. 29. р.

УКТОДІ, Львів, Руська 3. II.

—о—

Велика пожежа.

В забудуваннях Михайла Яремчука в Порічу Любінськім, пов. Городок, вибухла пожежа наслідком хибної будови комина. Огонь скоро поширився й захопив будинки шістьох господарств, при чім згоріло 2 штуки худоби, 5 безрог і майже весь мертвий інвентар враз із запасами харчів. Шкода 20 тисяч зол. — В селі Волочинові, в Жидачівщині, повстала пожежа в господарстві Івана Вереша, що згоріло зівсім ураз із живим і мертвим інвентарем та хліборобськими приладами. Вереш сам ратував своє майно, та коли хотів вивести зі стайні корову, сильно попікся, а корова згинула. Що був вітер, огонь перекинувся на мешкальний дім Миколи Свидрика, де згоріла майже половина дому. Тільки тому, що все населення кинулося ратувати, вдалося спинити пожежу. Шкоди є понад 6.000 зол. Причина пожежі невідома, та підозрівають підпал.

—о—

Великодні желання.

Редакції Всехвальній
Веселих свят бажаю,
Як „Правди“ передплатник,
Подяку враз складаю.
Щоб дав Вам Воскресший
Много літ прожити,
Часописом своїм
Народ просвітити!
Спори занехаймо.
Разом заспіваймо:
„Воскресення день
Просвітімся люде,
Нехай між нами
Мир і згода буде!“
Бо братньою згодою
До добра дійдемо,
А незгодою зруйнуєм,
Нінащо зійдемо.
Ми всі Українці
Маймо один дух,
Збудиться між нами
Зараз інший рух.
І можем сказати,
Нарід поступає,
Що не кожне село
Вже читальню має.
Де нема читальні,
Там сходи в коршмині,
Ті люде завмерлі,
Наче в домовині,
Бо вони заснули,
Нічого не чують,
Що світ вічно в русі
Й люде не дармують.

Юрко Любий.

—о—

Нові видання

Іван Нечуй Левицький: 1. ЗАПОРОЖЦІ 0.70 зол.
Пантел. Куліш: 2. ОРИСЯ 0.50 зол.
Іван Франко: 3. ПАНСЬКІ ЖАРТИ 2.00 зол.
Пант. Куліш: 4. МАРУСЯ БОГУСЛАВКА 1.50 зол.

Отсі перлини нашого письменства появилися як перші числа „Бібліотеки Літературних перлин“. Як дальші випуски заповідає видавництво О. Кониського: **Непримирена** та прегарне оповідання Марка Вовчка про малу дівчинку геройку з часів гетьманування Петра Дорошенка. Відрадна вона річ, що серед повені ріжного друкованого сміття, що ширить безбожність і деморалізацію, як от видавництво „Ряст“ появляються перлини нашого старшого письменства, що ніколи не стратять вартости, все свіжі й цікаві.

Господарські книжки:

Накладом Видавництва „Народня“ Справа“ у Львові, вул. Боїмів, ч. 4, появилися такі цікаві для селян господарські книжочки: 1) **Пукровий буряк дає 1000 зол. доходу з морга** — написав інж. Віктор Воробець. Богато малюнків. Ціна 0.40 зол. — 2. **Люцерна дає найбільше та найліпшу пашу** (також про управу сераделлі і еспарзети) — написав інж. Віктор Воробець. Богато малюнків. Ціна 0.40 зол. — 3. **Як плекати курей, щоби несли по 200 до 300 яєць.** Богато малюнків. Ціна 0.70 зол.

На фонд католицької преси переслала п. Марія Скворонська як збірку с. Іванівка к. Теребовлі 9.50 зол. через Адм. „Правди“.

Данилка Сокири слово щире

Заки що зачну писати, перше мушу розказати вам про себе. Цього треба, бо так водиться у світі, де народ живе в просвіті, в гаразді та в добробуті, а не як ми призабуті світом, долею й собою — тому горе в нас горою! Влізе нам біда до хати, а ми зараз шапкувати: „А витайте, панцю милий, може в нас би погостили?“ Й не дивимось що біда та під шапчиною рогата, хоч в лякерках нога вкрита, під лякерками копита. Правда, часом на годину й драну убере куртину, як на села йде дурити, людям голови крутити. З копитами лізе в душу тай нас тягне в темну глушу, в озера, трястя, вертепи — жди від нього лиш халепи! Радикал чи упіпіст, комуніст він чи сельроб, в кожного кудлатий хвіст до розношення хвороб: сіє ним серед народу тут безбожність, там незгоду, секти тут там кривославя... та перо бач розмахав я тай забув геть на потребу, щось сказати вам про себе.

Я є, знайте, душа щира, а Данилко звусь Сокира. Правду в очі всім рубаю, нінакого не зважаю: сурдут, гунька, чи жупан, чи ти пан, чи ти Іван, чи кавяр їш, чи кулешу — всім отверто правду чешу. Одна в мене ціль-дорога: любов правди, віра в Бога. до народу щастя брами! А хто ходить манівцями, нас у нетрі затягає, безпощадно тих рубає, як сокира моє слово, всьому злому нездорово. Такий здавна вже мій рід, такий був мій рідний дід, душа права, душа щира, перший він назвавсь Сокира. Був рубака він з рубак, а було ось так: в нашім місті шляхтич був як він звався, я забув. Раз у нас рубав патиче, та сокиру з діда зйчив, видно свої не було тай покинувши село і сокиру взяв з собою дідову, немовби свою. Через місяць, чи там два, як минулися жнива, він до діда пише листа, щоб позичив ринських триста. Так як звався, підписався і „де Топур“ ще додав, такий ніби герб він мав, бо всі шляхтичі гербові, кажуть навіть синьокрові. Дід йому щось відписав, а під сподом підписав: засилаю поклін, де Сокира Антін. Делікатно пригадав, щоб сокиру той віддав. І від тої то хвилини вже до нашої родини, отсе назвище пристало, а є роду нас немало! Так вже знаєте хто я, хто родина є моя, тож як зайду вже до хати, сміло можете прийняти, в нетрі вас не запроваджу, добре щиро все пораджу, щоб не впали ви у пута мантія і баламута, я душа отверта, щира все і всюди ваш...

Сокира.

——o——

НОВИНКИ

Святокрадство в Клепарові. В Клепарові під Львовом в ночі з 23. квітня с. р. невідомі злочинці поповнили святокрадство. Винявши шиби й викрутивши залізні крати в вікні, вдерлися де місцевої гр. кат. церкви св. Андрія, яку спустошили, шукаючи за грішми. Розбили дві церковні скарбони, повідчиняли шафи й скрині. Забрали зі сосудохранительниці годинник і дрібну готівку зі скарбон, вчинивши бідній клепарівській церкві шкоди на около 100 золотих.

Срібні пятьзолотівки. В короткому часі будуть пущені в обіг польські срібні пятьзолотівки. Буде їх 28 міліонів, насуму 140 міліонів золотих.

Діти спалили село. В селі Ричеві, олькуського повіту в Польщі, діти забавляючися вогнем спричинили пожежу. З димом пішло 21 господарств. Отся страшна забава дітий спричинила шкоди на 300 тисяч золотих.

Випадок летунів. Під Яворовом на висоті 400 метрів попсувався польський військовий літак, яким летіло двох старшин ґенерального штабу. Літак приневолений нагально осісти на землю легко ушкоджений Один летун відніс легкі рани.

Кінь упав до каналу. На площі Сольських у Львові до відкритого 6 метрів глибокого каналу Полтви упав кінь Івана Іванишина з Голоска великого. Вода понесла коня 60 метрів здовж корита Полтви. Завізвана вогнева сторожа з великим трудом добула пораненого коня.

Осторожно з ґранатами! В Перемишлі при вул. Жеромського ч. 7, стався страшний випадок. Ученик народної школи Іван Перець знайшов на Замковій горі невистрілену ґранату. Приніс її до хати та став бавитися нею. В часі тої забави ґраната вибухла, вірвала йому руку, поранила лице, ушкодила око та зломила ногу. Нещасний остане калікою на ціле життя ізза своеї необережности.

Самоходова катастрофа. У Львові на вул. Леґіонів наїхала самоходова повозка на самохід ратункового поготівля, яким везено хорого до шпиталю. Самохід ратункового поготівля вийшов розбитий, а хорого, що наївся ще добре страху, перевезено до шпиталю иншим самоходом.

Святокрадство в Монастирку. В Монастирку коло Борщева вломилися в ночі злодії до місцевої церкви, розбили скарбону й забрали 35 золотих.

Робітник утопився. Іван Ярошко, 58-літний зарібник, добуваючи пісок і ріняки зі Сяну в околиці острова, упав із дараби в воду й на очах свого сина та инших робітників втопився.

Грізна пожежа у Львові. При вул. св. Софії ч. 22, вибухла грізна пожежа в склепі з нафтою. Властителька склепу М. Скиба гріла собі чай на нафтовій лямпочці й розлила нафту. В цьомуж моменті полумя огорнуло цілий склеп. Над склепом зависла гроза вибуху бочок з бензиною та нафтою. Заалярмована пожежна сторожа під охороною двох струй води почала спершу виносити бочки з бензиною, а між тим Скиба хотіла врятувати свої гроші та побігла до кімнати. В цьомуж моменті вся одіж почала на ній горіти. Перестрашена жінка кинула всі банкноти й почала втікати. Частину погорілих долярів пожежники врятували, а важко попарену Скибу відвезли до лічниці.

Помер епископ. У Львові помер б. виленський епископ, титулярний архиепископ рим.-кат. обряду, о. Кароль Гриневецкі в 80-му році життя. Похорони відбулися в четвер.

Речинець подань в справі іспиту зрілости. Львівська кураторія повідомляє, що подання екстерністів в справі допущення до іспитів зрілости в останнім речинці 1929 р. треба з відповідними документами вносити до кураторії найпізніше до 15-го травня 1929 р. Пізніших подань не приймається.

Іспит зрілости в ріжних ґимназіях. Письменний іспит зрілости пічнеться 27. травня у II. приватній ґимназії ім. Ів. Франка в Дрогобичі, в УПТ в Яворові, в УПТ в Рогатині, в УПТ в Станиславові. В усіх инших прилюдних і приватних ґимназіях іспит зрілости пічнеться 14-го травня.

За глиняні долівки. Департамент здоровля зарядив у місяці квітні й слідуючих санітарні інспекції в цілім краю. Інспекції ті будуть звертати в перший черзі всю увагу на те, щоби по селах були вирівнані глиняні долівки по світлицях. Не знати, чи ті долівки треба буде лиш вирівнати, чи покласти на їх місце долівки з дощок.

Повінь у Страдчу. В Страдчу пов. Городок ягайл. перервала вода на ріці стару перегнилу греблю і залила гостинець, що веде з Городка до Янова та повний збіжа маґазин місцевого млина. В маґазині було тоді 150 сотнарів жита та 4 і пів ваґона пшениці. Шкоди дуже великі.

Висіли з поїзду по смерть. На стації Хоросниці коло Судової Вишні сталася страшна подія. З краківського поїзду, який задержався на тій стації, висіли дві жінки: Марія Тиханович і Аврелія Краль, обі зі Судової Вишні. Висіли вони не на правий бік поїзду, а на лівий. В тій хвилині надїхав поспішний поїзд зі Львова. Нещасні жінки попали під його колеса й обі знайшли смерть під ними.

Відповідальний редактор Антін Лотоцький. З друкарні Сп. „Діло“, Львів, Ринок 10.